

pén

... 2000
pojütri štén

VESTNIKOV
MESECNIK
četrtek,
30. decembra,
1999,
57. številka

SREČNO
2000

SR

Fotografija: N. Juhnov

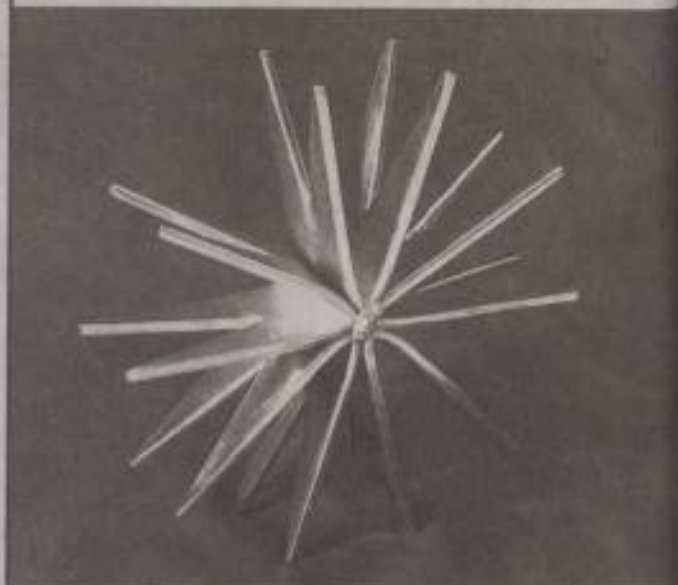
Še jutri, pa adijo 1999. Naslednji Pén bo nosil datum 27. 1. 2000

HUMANITARNOST
Komu županova kri?

Sredi leta je župan razkriški STANKO IVANUŠIČ obljubljal, da bo prvič v življenju daroval kri. Svojo seveda. Nekega junjskega torka se je zares oglasil na transfuzijskem oddelku bolnišnice v Rakičanu in se vpisal med krvodajalce. Vzeli so mu celih 400 mililitrov. Ampak doma mu tega skoraj nihče ni verjel. Zato se je v spremstvu Pentut še enkrat opogumil, junaško dejanje pa smo ovekovečili s fotoaparatom. Tokrat so mu vzeli 100 mililitrov manj, »pičil« pa ga je njegov rojak. Vrli Stanko se je spraševal, le komu bodo pomagali z njegovo krvjo, in se strinjal, da je to lahko tudi kakšna Prekmurka ali Prekmurec, saj je bilo Razkrižje že od nekdanj, od KK monarhije sem, tesno povezano s to pokrajino.

JOG

Kri voda ni!

MILENIJSKA VOŠČILNICA PROFESORJA TITANA!

Prof. Evgen Titan: Nova era MM, žel. krom, 1999

E.TITAN:

PEN. HEJ KIKLATI PÉN!
NEVARNA MIJMO JE JESEN!

ZIMA SE POTUJMA PLAZI,
TAK TUDI QEXEROLETJE 2 M (2M=2000)

NAJ VAJ BOŽA ŠIDA NE OPLAZI,
NA PLEČA ZDAJ VAJ OBRNEM!

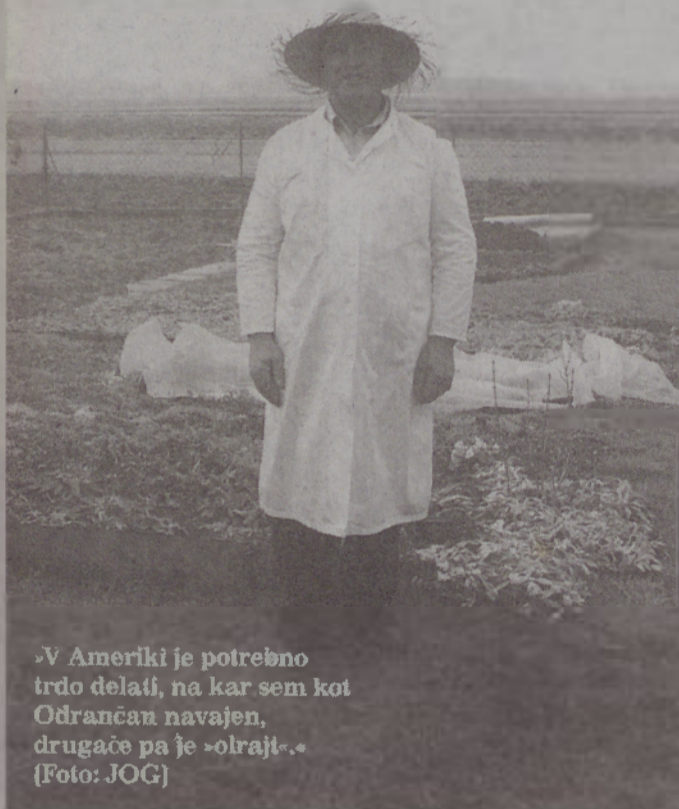
ŠE V TRCE STARO LETO SPRAVIM,
V NOUVI ČAS I SVEJT BATRIVNO SE ODPRAVIM,

GAUDEAMUS! NOSTRADAMUS!
GAUDEAMUS! ERN KOS,
MEO BUŠ SKORO DUQI NOS!

Svojčas smo že pisali, da si je zelo želel kupiti Mesno industrijo Pomurka tudi zasebni trgovec IVAN KAVAŠ iz Odranec. Lastnega denarja ni imel ravno na pretek, računal pa je na ugodne kredite ali kakšno drugo »finto«, s katero so uspeli nekateri kupiti druga podjetja.

A vse je ostalo le pri neizpolnjeni želji, zato je odpotoval v Ameriko, kjer ima dve sestri in še nekaj drugih sorodnikov. Vsi so mu pomagali, da je lahko kupil eno od tamkajšnjih farm z okrog sto hektarji zemlje. Zagnano se je lotil dela in uspel!

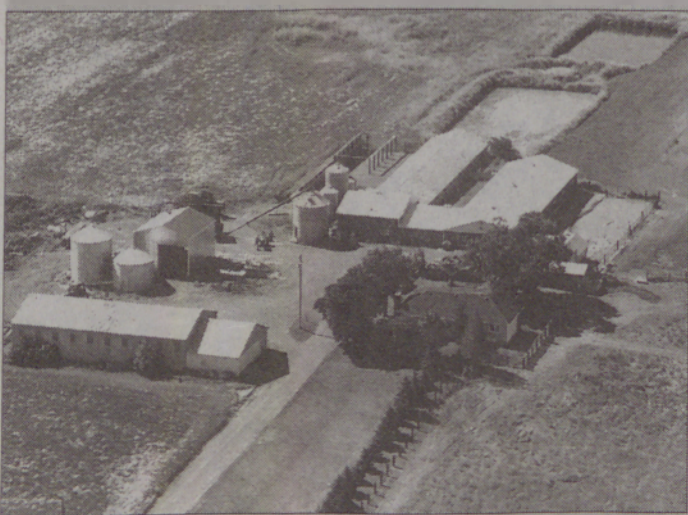
Pred kratkim je povabil na obisk našega sodelavca JOG-a, ki si je med drugim lahko ogledal Kavaševo farmo tudi s ptičje perspektive. Lastnik je zatrdil, da bi lahko takoj brez problemov nadomestil vso količino mleka, ki ga Slovenija izvažava v Evropsko unijo, če bodo naši izvozniki dobili prepoved zaradi prevelike vsebnosti mikroorganizmov v mleku. On tega problema ne pozna. Ima namreč bio rejo krav molznic prirejo mesa. Vsa živina je med drugim na prostem. Vseeno se mu ne-

Nima težav z mlekom

»V Ameriki je potrebno trdo delati, na kar sem kot Odrančan navajen, drugače pa je »olrajt«.
(Foto: JOG)

Nekdanji potencialni kupec Pomurke nas je povabil na obisk v Ameriko

koliko toži po domovini, zato razmišlja, da bi vložil svoj kapital v Pomurske mlekarne in postal vsaj solastnik. Slišal je namreč, da bosta lahko v Sloveniji obstajali kvečjemu dve mlekarni, zdaj pa jih je okrog deset. Toda ne namerava se sam ponujati, ampak bo čakal ponudbo. Če pa spet ne uspel pri tej kupčiji, se bo lotil vlaganja v gostinski objekt na Gornji Bistrici, kjer je že postal solastnik nekdanje Sabove gostilne. Upati je, da bo solastnica Aga našla razumevanje za njegove načrte.

Kavaševa farma v Ameriki, gledana s ptičje perspektive.

OSAMOSVOJITVENA LIPA V NEMIOLOSTI

Nestrpno pričakovanje okroglega leta 2000 se med drugim zrcali tudi v mogočni kovinski tabli na TRGU ZMAGE v SOBOTI. Kot poroča GEGRA, so ga pri tem polomili vsaj dvakrat: pogled na marmornat spomenik z dvema vojakoma je okrnjen, pa tudi 26. junija 1991 zasajena osamosvojitvena lipa je v evforičnem milenijskem pričakovanju prezrta. Kup železja so namreč namestili tik pred (če hočete za) simbolom samostojnega slovenstva. V vsakem primeru so dregnili tako zagovornike spominov na NOB kot one, ki prisegajo na 1991, kot na edino pravo slovensko zgodovinsko leto.

PRAZNOVANJA

Pridelki za naslednji milenij

Sadež ni fotomontaža, ampak je zrasel v severni Italiji, kjer je bil na začetnem delu pentutarskega sodelavca, avtor agrokontpleksnih fotografij SIMON PETROVIČ. Obiral je jo bolka, nam pa nam hotelo izdati, ali je za dvojni sadež dobil dvojno plačilo.

SATAHOVSKA MARIJA je kriva za burgolo - velikanko. Tehta le kilo manj od Marijine sestre, ki premore 13 kilogramov. V naslednjem tisočletju se kanita tako burgola kot sestra še odebeliti!

KULTURA V TREH
SLIKAH»Najveksi
porivači
pri
Štefani
Kovači«

Če ne bi
(po)rivali, bi še
zdaj popejvali!

Vsako leto enkrat se zgodi, da se soboški mešani pevski zbor (MPZ) Štefana Kovača odpravi na intenzivne vaje.

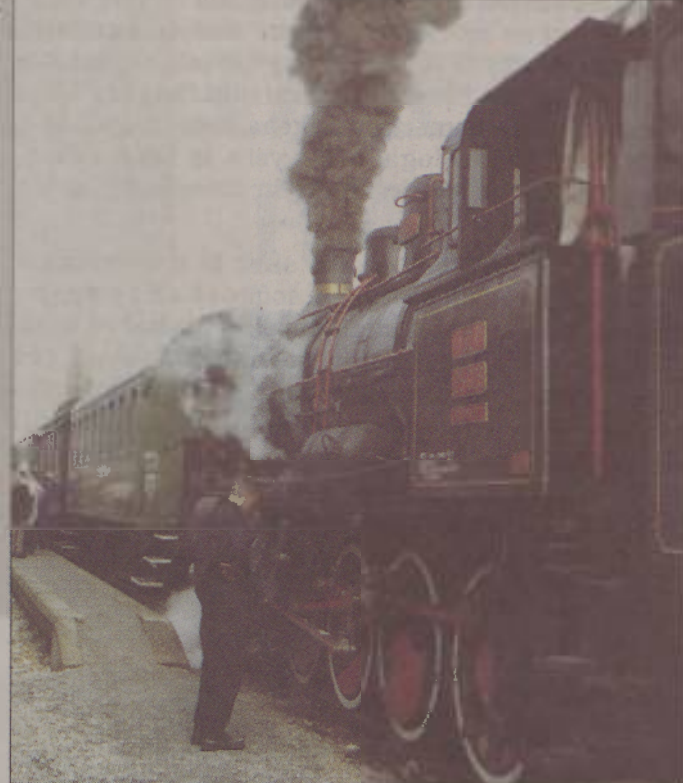
Letos so tri dni na različne načine intenzivno vadili (prepevali) v TOPOLŠICI. Tako zamaknjeni so bili v ubrano petje, da so pozabili na sneg, ki je naletaval zunaj. In ko so se končno zbrili, je bilo prepozno: avtobus se ni niti ganil. Tako jim ni preostalo drugega kot porivanje.

Začeli so močnejši moški (glej foto 1, kjer so JOŽE LOPERT, BOJAN LUTAR in IZTOK KOUDI-

350 najmlajših
se potepa

Ondan je s soboške železniške postaje krenila 70-letna lokomotiva. Muzejski vlak je približno 350 nadobudnežev popeljal v neznanost. Starši in spremljevalci so sicer vedeli, da je končni cilj Ptuj in da gre za veseli decembrski božičkov vlak, pa vendar to ni moglo ogroziti otroške zvedavosti in velikega pričakovanja. Na koncu so bili vsi obdarjeni, ožarjeni od bližnjega srečanja z dobrim možem v rdečem in odločeni, da se naslednje leto spet popeljejo po čarobnih tirih.

POPOTOVANJA

Gorička mariška je spet zafučkala. Tokrat sicer še kot izjema ob prazniku, kmalu pa bo vlak na Goričko. A brez dima iz lokomotive ...

Najmlajša udeleženka božičkovega vlaka je bila 6-mesečna Kim Horvat.

LA, nekje v gneči pa še DUŠAN ANŽELJ, EMERIK BENKO, MIRKO KUCHAR in LUDVIK VOGRINČIČ. Ker so bili kljub porivaški izkušnosti sprva neuspešni, so poprijele porivačice (morda porivalke ali celo porivavke?!). Tehnološko napredne so se najprej lotile boka (foto 2) - seveda spet ni šlo. Končno so avtobus dovolj ogreli lokalni gasilci (foto 3) in kulturniki so se pojoč srečno odpeljali proti domu.

DAŠ

Otroci so z nestrpnostjo pričakovali vožnjo v neznanost, posebno doživetje pa je bilo fotografiranje z možem, ki jih je prijazno obdaril.

Malčke so zabavali tudi mali radijci Murskega vala. Timotej Šooš je bil kot se za malega novinarja spodobil dovolj radoveden, da so otroci zvedeli vse o parni lokomotivi.

Erni je objavil članek

Vedno ko izide knjiga pesnika in pisatelja ERNESTA RUŽIČA iz PESKOVEC, to zaznamuje z manjšo slovesnostjo.

Glede na to, da je zadnje čase njegovih knjig več kot novinarskih člankov (Ernest je sicer novinar, če ste pozabili), predlog direktorice PZI Irme Benko: »Če bo šlo tako naprej, boš moral za vsak svoj objavljeni članek organizirati tako žurko!«

NA

KOMpenTAR

Ondan sem dobro uro presedel s skupino pomurskih dušnih pastirjev, duhovnikov različnih veroizpovedi. Že zdavnaj so možje, ki so sicer nadvse zanimivi, duhoviti in strpni sogovorniki, sprejeli dejstvo, da sam ne verujem. Pravzaprav tudi to ni čisto res. Moja vera se pač ne usmerja v nekega določnega boga, Stvarnika ali Ideologa. Moja vera je vera v ljudi, njihove sposobnosti, kvalitete in dejanja in vera v samega sebe.

Vedo pa gospodje, katerih skrb je usmerjena v človekovo dušo, da spoštujem sočloveka ne glede na veroizpoved, socialni stan, poreklo ali barvo kože. Tako se pač dvobojujemo na načelni ravni: oni gledajo na določena družbena ravnanja in dogajanja skozi svoja očala, moja služijo moji interpretaciji istih dogodkov.

So sinovi krivi za grehe svojih očetov?

In je beseda nanesa na pojmovanje zgodovine. Rimskokatoliški župniki, denimo, so me opozarjali, da se o njihovih predhodnikih in njihovih ravnanjih prepogosto in preveč črno piše in govori. Da se po nemarnem vedno znova vlačim na površje srednji vek. Pa seziganje luteranskih knjig.

Pa kolaboracija v drugi svetovni vojni. In se namerno pozablja zgodovinski pozitivni prispevek, ki ga je katoliška cerkev nedvomno dala za razvoj človeštva.

V mnogočem se z njimi strinjam in jih obenem seznanjam s svojo različico razmišljanja o preteklosti. Zakaj vedno, ko hočemo diskvalificirati nasprotnike, brskamo po preteklosti njihovih prednikov, sorodnikov, prijateljev, znancev. In sem jih spomnil na zgodbo nekega svojega prijatelja, danes je ugleden slovenski nevropsihiater, ki je ob začetku študija zaprosil za štipendijo na takratnem Republiškem sekretariatu za notranje zadeve. Niso mu je odobrili, ker je imel strica, ki je nekoč pobegnil v Nemčijo.

In sem problem posplošil: ali sem jaz kriv, če so takoj po vojni nekateri komunisti zganjali teror nad drugače mislečimi? In ali ste vi krivi, sem jih vprašal, da so nekateri duhovniki nekoč sodelovali z nemškim okupatorjem. Ali sem jaz kriv, če nekateri novinarji pišejo neumnosti? In ali ste vi krivi, če je kateri od duhovnikov obtožen homoseksualnosti ali pedofilije?

Preprosto za to gre! Človeka glejmo. Njegovo znanje, ravnanje, človečnost. Kolektivnih zaslug ali krivde ne priznavam in tu je temeljna razlika med mojo vero in razmišljanjem ali, če hočete, verovanjem drugih. Živeti in pustiti drugim živeti, je še ena različica tovrstnega tolerantnega razmišljanja. Če bi ga vsi sprejeli, bi lažje zaživel tudi ekumenski duh med različnimi verstvi na naših tleh in bi prišli do skupnega cilja: da ljudje, ne glede na veroizpoved, bolje in mirneje živijo.

MARJAN DORA

Česar Derek Smith ne more storiti, potem se tega na svetu sploh ne da narediti

Anglež v Murski Soboti

Mesto Murska Sobota, vpeto v pokrajino, kjer se mešajo različne kulture, naj bi občasno veljalo tudi za svetovljansko mesto. Toda obiskovalec iz druge dežele, še posebno če ni iz Avstrije, Madžarske ali Hrvaške, kmalu postane prepoznaven in marsikdaj je čutiti vprašujoče poglede, kadar domačini slišijo tujo besedo ali vidijo neznani obraz. Tudi sam priznam, da sem včasih pogledal za angleškim avtomobilom, ki je imel volan na desni strani vozila in se spraševal o jeklenem konjičku z angleškimi registracijami. Moja radovednost ni trajala dolgo. V preteklih letih smo namreč Sobočani ugotovili, da smo dobili dobrega sosedo, ki se dobro razume tako z ambasadorji kakor z domačini, ki se v prostem času ukvarja z zbiranjem in obnavljanjem starih predmetov in ki ima zelo rad svojo družino. "Česar Derek Smith ne more storiti, potem se tega na svetu sploh ne da narediti," je povedal med pogovorom. Mimogrede. Tudi njegov avto ima od nedavnega krmilo na levi strani.

Imam prečudovito ženo in ljubka otroka

Derek Smith že 35 let ne živi v rodnem Yorkshirju. V njegovem potnem listu so pečati in delovni vizumi Barbadosa, Jamajke, Indije, Grčije, Rusije, Malte. Njegov prvi stik z nekdanjo Jugoslavijo je bil še pred slovensko osamosvojitveno vojno. Delal je v Beogradu in v Pirotu, leto 1990 pa šteje kot prvo srečanje z našim območjem, čeprav je takrat še živel v sosednji avstrijski Radgoni.

"Zdaj imam prečudovito ženo in ljubka otroka," je med našim obiskom pri Smithovih poudaril naš gostitelj Derek ter dodal, da jo je osvojil ob igranju bilijarda v soboškem aeroklubu. Hčerka Sara je stara osem mesecev, sin Filip je nekoliko starejši od nje in že obvlada oba jezika. Z Derekom se pogovarja v angleščini, s Suzano v slovenščini. Na vprašanje, če sta Suzanina starša Janez in Terezija Mataj bila presenečena, ker se je hčerka poročila z Angležem, je naša gostiteljica Suzana odgovorila, da je oče poznal Dereka prej kot ona sama. O tem, da se dobro razumejo priča še podatek, da sta se tast in tašča vpisala v tečaj angleščine. Poleg tega živijo v isti hiši. Mlada družina biva v zgornjem delu, ki ima veliko teraso, kjer je postavljen žar. "Vsako poletje se zberemo

na tej terasi s prijatelji in sosedi ter preživimo čudovite trenutke," je povedal Derek. In med njegovim pripovedovanjem se človek še zadnjič znebi stereotipa o hladnih Angležih, ko ugotovi, da so tudi sogovorniku najpomembnejši dobri odnosi med ljudmi. "Če sem se v Afriki razumel z dvema milijonoma Zulujev, se bom tudi s prijatelji, s sosedi, s Sobočani," meni Derek. Odnosi s sorodniki so pomembni. Derekovi sorodniki so bili že večkrat na obisku v Sloveniji, tudi tast Janez in tašča Terezija sta potovala po Veliki Britaniji. Smithovi so si privoščili dopust na Karibih. Pred hišo stoji tudi počitniška prikolica. "V prihodnjem letu bomo šli na morskobalo," so razložili. Je že tako, da si človek mora ogledati tudi svet, če hoče razumeti druge ljudi, druge narode in druge običaje. Spreminja pa se tudi domače okolje.

»Ko sem prišel sta bili le dve večji trgovini«

"Murska Sobota se je v preteklih letih zelo spremenila," dodaja Derek: "Na nekaterih področjih na bolje, na nekaterih na slabše. Župan Anton Slavic je naredil veliko. Ko sem prišel pred slabim desetletjem v Mursko Soboto sta bili v mestu le dve večji trgovini in dva ali trije lokali. Zdaj pa smo dobili velike nakupovalne centre, športne in kulturne objekte. Med drugim tudi ležeče policaje na cestah, ki pa včasih preveč ovirajo promet. Dobro bi jih bilo postaviti le na eni strani cestišča, saj zdaj v nekaterih križiščih ovirajo tudi promet iz nasprotne smeri, kjer pa se avtomobili že tako ali tako morajo počasi pripeljati, če hočejo zaviti. Upam, da se zaradi tega ne bo zgodil kakšen nalet vozil." Derek Smith ima rad konkretne spremembe, pri tem pa ugotavlja, da se bodo morali nekoliko še spremeniti še nekateri ljudje. Opaža, da je včasih v sistemu preveč korupcije in lakomne želje po denarju.

V Murski Soboti bo dražba

Na gospodarstvo se dobro razume. Njegovo delo je bilo povezano s svetovanjem podjetjem in vladam različnih držav. Zdaj prodaja tekstilne izdelke. Oblačila izvaža v Anglijo, na Dansko, Švedsko ter priznava, da Mura šiva najboljša oblačila v Evropi. Sodeluje še z Varteksom, pri tem pa opozarja, da velika evropska podjetja zaradi nižje cene naročajo šivanje svojih izdelkov v vzhodnih evropskih deželah. "Tovorna Mura je gonilna sila pokrajine, če bo propadla bodo propadle tudi družine skoraj 6000 ljudi, ki so tam zaposleni," opozarja sogovornik. In če smo že pri podjetništvu. Murski Soboti se obeta nova pridobitev. Suzana bo 16. januarja v avtocentru Gaber odprla prvo dražbo rabljenih avtomobilov. Derek ji je sam izdelal mizo, za katero bo stala in spremljala dražbenike ter njihove ponudbe. To bo zanjo delovna nedelja.

Angleški zajtrk

Družina drugače preživlja konce tedna skupaj. Najprej je na vrsti dober angleški zajtrk, z jajci in slanino, nato nakupi in srečanje s prijatelji ob kavi ali kozarčku dobre pijače. "Morali bi me videti kako

nakupujem v angleščini," se nasmehne Derek. S Filipom večkrat ribarita, Suzana pa je medtem s Saro. "Večkrat jemo tudi zunaj, domača kuhinja pa je opremljena v angleškem stilu. Polovico tedna kuhamo na angleški, polovico tedna pa na slovenski način. Včasih iz Anglije pripeljejo celo sestavine za pripravo jedi, kot je na primer yorkshirski puding. V prostem času Derek obnavlja avto znamke MG iz leta 1972, nasproti domače hiše je kupil še eno staro hišo, jo obnovil, v njej sta pisarna in pub v pravem angleškem stilu s pravim angleškim pikadom in pravim angleškim pivom. Okoli hiše in v njej so stari predmeti, ki jih je Derek sam popravil in poskrbel, da izgledajo kakor nove.

Novo tisočletje

"Novo leto bomo pričakali s prijatelji in ga praznovali dvakrat. Najprej po slovenskem, nato se po angleškem času, ki je eno uro za slovenskim," sta dejala zakonca Smith. Pripravili bodo velik ognjemet. Derek ostaja pri svojih željah za ognjemet. Derek ostaja pri svojih željah za svetovni problemi, da bi ljudje bili bolj osveščeni, da bi se več pogovarjali med sabo. Družini pa privoščičim več zdravja, saj dokler obstaja zdravje, ni nobenih težav.

Dejan Fujs, foto: Natalija Juhnov

»V življenju je malo takih krajev, malo štorkelej, ki se vračajo vanje in v gnezdih razpredajo sanje mladih ljudi in mesecev majev.«

Verz Branka Šomna je izbral za svoje voščilo sestri Mariji ob njenem lepem življenjskem jubileju brat Jože, »poglavar« rodbine Kerecovi. Za to priložnost se je zbrala vsa Kerecova rodbina, ki ima svoje korenine na Cankovi, njene veje pa so se v desetletjih razrasle v košato drevo in še rastejo. Družba se je zbrala v gostilni Ajda na Cankovi in bilo je lepo praznovanje v prijetnem rodbinskem razpoloženju. V njem se je dobro počutilo tudi nekaj Marijinih prijateljev, ki jih je imenovala kar za častne goste.

Marija H. Kerec
NAŠE DREVO RASTE

»Draga Micka, vedno si bila nekaj posebnega. Že ko si bila otrok: bujni svetli lasje, okrogla in rdeča lička, nasmejana in razigrana. Priljubljena si bila povsod: v družini, pri sosedih, v vrtcu in kasneje v šoli. Nadarjena, prikupna in radovedna. Bila si ena redkih iz teh krajev, ki ji je uspelo priti na gimnazijo in študirati. Naša mama ti je vsako jutro skuhala ocvirkovo juho in mlečno kašo in te, ne glede na vreme, z baterijo pospremila na avtobus ...« so besede iz nagovora sestre

Kristine, ki je slavljeno presenetila tudi z nekaj zgodbami iz njenega lepega otroštva. Vsi skupaj pa so ji iskreno zaželeli še mnogo ustvarjalnih let ... Upokojena profesorica germanistike se ne da. Ima veliko načrtov in idej ter ogromno življenjske energije.

Cankovski tamburaši so sami sebe poimenovali OD-PISANI, slavljeno Marija pa pravi, da so poslej »zapisani v mojo dušo«. Na skupni rodbinski fotografiji je pogrešani Ernest Kerec, Marijin svak, poglavar druge veje Kerecovi, ker je največ časa preživel med muzikanti (drugi z leve). Kapelnik ansambla Od-pisani je Drago Rojko, med njimi pa je še vedno tudi najstarejši kapelnik Carekov Pepek. Med muzikanti je bil nekoč tudi Marijin oče, pokojni Leopold Kerec.

Zbrana družba: od desne proti levi sedijo sestra Kristina, nečak Tilen, ki naj bi nekoč prevzel Kerecovino, slavljeno, častni gost dr. Jože Magdič, brat Jože, rodbinski poglavar ene veje Kerecovi, ob njem žena Irena, svak Jože Benko in njegova sestra Betka Osojnik. Stojijo pa Vinko Mlakar in ob njem nečakinja Suzana Kerec, zaročenca, ter pranečakinja Maruša Kerec. Za njimi so častni gost Milan Sever, Taja Sukič z zaročencem Darkom Kerecem, nečakom. Tesno skupaj sta slavljeno sin Goran Horvat in njegova zaročenka Smiljana Fister, potem pa sledijo nečakinja Lidija Tišler z možem Janezom, nečakinja Tanja Kerec z zaročencem dr. Milanom Lovenjakom ter sestri Jožica Benko in Tončka Kerec. Za njima je svetlolasa Bibijana in ob njej mož, Marijin nečak, Albin Kerec. Pred njim stoji Jožica Benko, za njo častna gostja Angelca Sever, ki se je skupaj z možem potrudila, da je bila miza obložena z najboljšim pecivom. Nečak Tomaž Benko drži v naročju svojo Nušo. Na robu je nekdanja Marijina sošolka Micka Kovač, ki je bila nekoč tudi Kerecova. Posebna značilnost družinskega drevesa te cankovske rodbine pa je, da sta se v njej povezali dve Kerecovi veji.

Pečen odojek prinaša srečo, zato si ga je Marija želela prav za to priložnost in željo ji je izpolnil svak Ernest. Sreče pa ne bo vzela le zase, razdelila jo bo na tretjine: eno za sina Gorana, eno za njegovo izbranko Smiljano in eno bo spravila zase. Goran, prihodnji magister marketinga, in Smiljana, profesorica angleščine, sta se kot par prvič predstavila rodbini. Še ena drobna zanimivost: hiši Kerecovi so po domače rekli Fistrovi, zdaj pa prihaja v rodbino snaha s priimkom Fister.

»Ostanite taki, kot ste - nekaj posebnega« je čestitka, ki so jo podpisali nečaki in nečakinje. Na mladi rod svoje rodbine je Marija posebej ponosna, saj so vsi uspešni, izobraženi, ugledni, ambiciozni ... Ob slavljenci je na fotografiji pranečakinja

Maruša Kerec, ki zelo rada piše in bere, okrog pa so sama darila. Spomnili so se na Marijino fotografijo s fičkom izpred trideset let in jo za to priložnost povečali, nečakinja Tanja Kerec, absolventka likovne akademije, ji je podarila grafiko, za katero je na akademiji dobila desetko, Penovci pa smo za Marijo izbrali knjigo avtorja Vasje Butine Moj rodovnik. Prepričani smo, da bo izpod

njenega peresa kmalu nastalo natančno izdelano rodbinsko drevo Kerecovine.

Dobro razpoložena slavljeno v družbi najbližjih sorodnikov in prijateljev.

Irma B. Nataša J.

Jože, ki je rojen v Černelavcih v družini s štirimi otroki, pravi, da je njegova največja napaka, da ima samo enega otroka. »Moral bi imeti dva.« In da mu še vedno gori srce za drugo stran Mure. Od leta 1976 namreč živi v Gornji Radgoni. Da pa je na Štajerskem res pognal korenine, priča dejstvo, da je v Črešnjevcih zgradil hišo. »Gostilna bo. Najverjetneje jo bom imenoval Bumbaš, saj tudi mene tako kličejo.« Po vlogi, ki jo je kot naturščik odigral v filmu Halgato in pobral zanjo tudi naslov igralca leta. Zaupal nam je, da je po horoskopu rak, rojstno leto pa ... mu nekako ni šlo z jezika. Pa tudi ni pomembno. Tako smo bili tisti dan, ko sva se pogovarjala, vsi stari 22 let. Kakšen je še Jože Kramberger?

INTERVJU JOŽE KRAMBERGER

»Jožek, zvani Bumbaš«

»Moram povedati po pravici? Čisto enostavno - nisem nič posebnega. Vidim se kot normalen, preprost človeka. Zelo preprost. Moja dobra lastnost je, da sem dober poslušalec. Zelo dober poslušalec; vztrajam, čeprav imam sogovornika že čez glavo, ampak vztrajam. Pogovarjati se znam na najrazličnejše načine - po domače, profesionalno, prilagajam se družbi. Veliko govorim, še več pa poslušam.«

Samo poslušate ali tudi slišite?

»Oboje, če mi je zanimivo. Je pa odvisno, s kom se pogovarjaš in kaj. Določene stvari mi res gredo skozi eno uho notri, skozi drugo pa ven. Če se pa govori kaj pametnega, pa ... marsikaj lahko iz tega 'ven potegneš'.

Moja edina napaka je, da ko malo preveč spijem, rad govorim - tega pri sebi ne maram. Ker se takrat izpostavljam. Češ, jaz sem glavni, a tak nikoli ne bi bil rad. Pa še eno napako sem naredil v življenju - da imam le enega otroka. Moral bi imeti dva.«

Ali tri.

»Ne, to pa je že preveč. Ker če otroku ne moreš ponuditi materialne osnove za življenje, bolje, da ga nimaš. Tako sem razmišljal, zato pa imam le sina. Ne bi smel razmišljati, pa bi bilo dobro.

Sam se svojega otroštva nerad spominjam, ker sem bil za marsikaj prikrajšan. Mladost pa sem imel po svoje lepo. Imel sem svojo muziko, svoj bend - Diamante, kjer sem bil pevec. To je bil tudi moj edini vir denarja, ko sem bil mlad. Denarja je bilo kar, saj smo igrali od Lendave do Maribora, po gostijah in koncertih. Šest let smo bili skupaj, potem pa sem se preselil in zaposlil. Skupina in služba pa nista šli skupaj. Vendar petja nisem opustil. Glasba mi je vse, v njej sem že od malega in vedno me je zanimala. Pred tremi leti sem se malo vrnil na sceno, izdal tudi zgoščenko, pa spet prekinil. Zaradi gradnje nimam časa, nisem pa odnehal. Zdaj sem si kupil novo kitaro in bom pel naprej.

Najbolj uživam pri glasbi, ob dobri hrani - čeprav imam od vse zelenjave najraje meso. Za užitek je obvezna kava, vino občasno, obvezne pa so tudi cigarete. Čeprav se zadnje čase odvajam - zaradi zdravja, ker me muči kašelj. Prej ali slej bom moral nehati. O ženskah pa ne bova govorila - imam ljubosumno ženo, raje ne.«

Je upravičeno ljubosumna?

»Zaradi mene ne. Uživam še pri eni stvari - pri nogometu. To je od vseh športov, kar jih je na svetu, najlepši šport. Pa najbolj nor.

Najbolj zanimiva stvar, ki se mi je zgodila? Kar nekaj jih je, pa jih ne bom izdal, ker niso za javnost. Ko sem bil mlad, pa je bila najbolj zanimiva stvar, da sem dobil sina Denisa. Moja velika želja. Nikoli pa si nisem predstavljal, da bom prišel k filmu. Režiser Andrej Mlakar me je videl v gostilni in sva šla. Takoj me je povabil pa smo začeli. Še do danes ga nisem vprašal, kaj na meni mu je padlo v oči. Zagrabil me je in

konec. Za hec sem rekel ja, nisem pa vedel, ali je res režiser. Pa sem se odlično ujel. Zdaj sem z istim režiserjem in po romanu istega pisca - Ferija Lainščka, ki je napisal tudi Namesto koga roža cveti - spet pri filmu. Naslov je Megla, igram dvojno vlogo, vendar ni velika. Pravkar sem se namreč pogovarjal z Mlakarjem in je rekel, da je ogromno materiala in je marsikaj vrgel ven. Tako, da niti ne vem, koliko sem viden. Zdaj sem se na svojo podobo na velikem platnu že privadil. Na začetku, ko se vidiš, je pa polom. Totalni polom, katastrofa. Danes sem na svojo vlogo ponosen - ni tako majhna stvar, dobiti Badjurovo nagrado za najboljšo vlogo in biti hkrati igralec leta - ko si prvič pri filmu. Nekateri so pri filmu že leta in leta, pa naslova igralec leta niso dobili. Meni bo to ostalo za vse življenje. Želim še naprej igrati in tudi bom. Trenutno nimam ponudbe, ampak vem, da jo bom še imel. Kar se tiče glasbe, pa razmišljam, da bom izdal leta 2001 še kakšno zgoščenko, takrat bom imel namreč več časa. Povezal se bom z dobrimi glasbeniki in igral dobro glasbo. Nimam v mislih skupine; kak koncert, CD - toliko, da imaš za svojo dušo.

Še vedno me boli srce za ono stran Mure. In me bo, dokler bom živ. Ampak življenje tako nanese. Vedno sem srečen, ko lahko grem v Mursko Sobotu in to je - poleg glasbe - tudi način, kako se sprostim. Ker ti kraji, kjer si odraščal, vedno ostanejo pri srcu.

Letošnje novo leto bo res nekaj posebnega, ker je 2000. Le redko katera generacija je imela takšno srečo, da je to doživela, zato je prav, da bo pravi bum. Če si ob novem letu nekaj zaželiš, je vprašanje, ali se ti bodo želje izpolnile. Če pa delaš na tem, se mogoče bodo. Jaz si želim, da bi pri tem, kar delam, uspel. Pri tem bom vztrajal, ker če pri nečem vztrajaš, to tudi dobiš. In moja največja želja trenutno je, imeti svojo gostilno, in pa da bi nekoč videl celo zemeljsko kroglico. Če imaš denar, ti ga lahko kdo ukrade, če pa potuješ in nekaj vidiš, pa ti tega nihče ne more vzeti, ker je to v tebi. Zato je moja želja potovati in ne dvomim - uspelo mi bo.«

Pet (5) istih vprašanj za

1999

Velika Penova anketa

IRENA PETEK - FERENC, samostojna podjetnica, Radenci

1. Natovo bombardiranje ZR Jugoslavije iz dveh razlogov: mednarodna skupnost je končno posredovala pri brezkompromisnem Miloševićem ustvarjanju velike Srbije na Balkanu, Nato pa je dobil priložnost demonstrirati svojo zastrašujočo vojaško moč in hkrati pokarati »poredne« države.

2. Mati Tereza za nesebično človekoljubnost in pomoč najrevnejšim, Albert Einstein, ki je v znanosti dodobra pretresel področje fizike in matematike s svojo teorijo relativnosti, Bill Gates, lastnik firme Microsoft, ki je na gospodarskem področju najuspešnejše dokazal, kako je mogoče znanje preliti v denar in obratno.

3. Leto 2000 ne bo nič usodnejše od preteklih let. Prinašalo bo veselje in srečo pa tudi žalost in solze, napredek nekaterim in nazadovanje drugim.

4. Vprašanje je utopistično, zato tudi primeren odgovor: kakor iz kisa in šampanjca ni mogoče dobiti dobrega vina, tako je jalova razprava o združitvi Janša - Kučan.

5. Zastonj vozovnici bi podarila osebama, ki bi ju z veseljem in primerno izkoristili, sama pa zastonj ne bi potovala in z nikomer, preprosto zato, ker še nikoli nisem (in ne bom) sodelovala v nobeni igri na srečo, moj življenjski moto pa je: Zanašaj se nase in na svojega konja.

JANOŠ VÖRÖŠ, zdravnik in svetovni popotnik, MS:

1. Dogodek leta 1999 je odločno NATOvo posredovanje v vojni na Balkanu.

2. Albert Einstein, Pablo Picasso in Marilyn Monroe

3. Ne bo usodno, četudi pristanejo Marsovci! Ali če zaradi zaradi virusa pocrkajo vsi računalniki, če iznajdemo kakšno novo orožje, začnemo kakšno vojno... Rekli bomo samo: »Glej, glej, kako zanimivo!« In če bi se res zgodilo kaj usodnega, tega ne bi opazili v istem letu.

4. Hm, mogoče, če bosta prebrodila razliko v letih, pa vplive okolice, politični nazor in druge malenkosti...

5. Šel bi na pustni karneval v Rio de Janeiro! S kom? Sam!

TOMAŽ DRESLER, mizarski mojster, Stogovci

1. Rojstvo vnuka Urbana in poroka obeh sinov.

2. Milan Kučan, Mihael Gorbačov, Bill Clinton.

3. Mislim, da po vedenju ljudstva.

4. Ne, ker Kučan ne bo šel v Janševo stranko.

5. Še enkrat bi potoval z vso svojo družino na Tenerife, potem bi pa s seboj vzel svojo soprogo. Potovala bi brez cilja. Mislim, da bi se mi hitro stožilo po svojcih, prijateljih in po delavnici.

MARIJA CMAGER, Razkrižje 48, zavedna Slovenka, ki mora vsak dan z doma in domov prek zapornic mejnega prehoda:

1. Dogodek leta zame je, da sem bila prvič v življenju na zatožni klopi - samo zato, ker sem Slovenka!

2. Prvi je moj mož, drugi Clinton in tretji Štukelj.

3. Usodnost leta 2.000: polja in vinogradi bodo poraščeni s koprivami in trnjem, denarja ne bo. Doma bosta ostala mleko in meso, holesterola primanjkovalo ne bo!

4. Iz te združitve nič ne bo, da Janša Kučana vodil bi za roko. Ker oba(?) sta!

5. Podarjeni vozovnici naj dobita g. Drnovšek in njegov zvesti spremljevalec Artur. Če si Peter Toš k nam upal priti ni, potem naj pes Artur na meji red naredi!

ROBI MARKOJA, Turnišče, strelec, eden najboljših športnikov Pomurja:

1. Obisk Vestnika in Murskega vala v Turnišču.

2. Miklavž, Božiček, Dedek Mraz.

3. Usodno bo po zapisovanju datuma, saj smo se doslej motili samo pri zadnji številki, zdaj pa bo napaka pri vseh štirih.

4. Ne, ker nimata časa.

5. Z najdražjo, na potep po Vesolju.

TOMI NEMEC, nekdanji mladinski alternativec, zdaj načelnik upravne enote Ljutomer, po njegovi zaslugi prvi v SLO državni upravi s kakovostnim certifikatom ISO 9001:

1. Dogodek leta so vsi drobni lepi trenutki, ki sem jih preživel v krogu domačih. Sicer ga pa še pričakujem. Po službeni plati pa, da smo po enem letu truda v teh dneh uspeli pridobiti za nas pomemben certifikat.

2. Veliko je »naj« oseb. Vsak ima priložnost kdaj biti naj oseba. Večina največjih dejanj posameznikov namreč ostane anonimnih. Če se omejim na tiste, ki so po javnih kriterijih vplivali na razvoj človeštva v tem stoletju in veljajo za »super zvezde«, bi to lahko bili: Janez Pavel II, Albert Einstein in Mahatma Gandhi.

3. Nič bolj usodno kot vsa prejšnja leta. Morda po tem, da se bodo dejanja in stvari pričele poimenovati s pravim imenom. Pri marsikom bo padla maska. Upam, da bo potera maskarada samo enkrat letno. Menim pa, da bosta ljubezen in razumevanje v ospredju.

4. Ne, ker medicina tega še ne omogoča. Zaenkrat se pri nas združujejo le stranke. Tudi stopenj združevanja je pri nas veliko. Uradno nezdruženi pa vendar pri glasovanju združeni, lahko si napovedano združeni ali pa napovedano z nikomer nikoli združeni. Lepo bi bilo, če bi se združila tako, da bi bila na eni strani onadva, na nasprotni pa vsi problemi, ki jih vsakodnevno doživljamo.

5. Z ženo sva letos praznovala 10-letnico poroke, zato je odgovor na vprašanje »S kom?« jasen. Dokupil bi še dve otroški vozovnici in se odpravil na potepanje po Združenih državah Amerike.

dvanajst (12) znanih obrazov

1. Dogodek leta 1999?
2. Rangirajte tri »naj« osebe 20. stoletja!
3. Po čem bo usodno leto 2000?
4. Se bosta leta 2000 združila Kučan in Janša (zakaj da ali zakaj ne)?
5. Zastonj ste dobili dve vozovnici za kamorkoli. Kam bi šli, s kom in zakaj?

VIKTOR ŠBÜL, direktor Pomurske banke, iz Murske Sobote

1. Vsekakor intervencija NATA na Kosovu in s tem spoznanje, da so se ZDA ustolile kot gospodarska, politična in vojaška voditeljica sveta. Nebogljivi velesili sveta Kitajska in Rusija sta nemo opazovali dogodke, evropske države v NATU pa so bile statistke v igri sodobne vojaške doktrine in briljantni uporabi elektronike. Ali je streznitev pri samem ljudstvu v Ameriki in bojazen za to svojo vlogo vladajoče države? Deloma se je to že dokazovalo z agresivnimi demonstracijami v Seattlu ob svetovnem trgovinskem kongresu.

2. Preoblikovanje sveta in tehnološke napredke največkrat povzročajo politiki s svojimi odločitvami, zato bom rangiral osebnosti iz politike - kot pozitivno Mihaila Gorbačova in dva negativca Hitlerja in Stalina, ki sta neposredna krivca za morije in strahote v vojni. Po koncu vojnih strahot pa se je zgodil skokovit razvoj kapitalističnih držav, hladna vojna, ki jo je začrtal Stalin za obrambo komunizma pa je povzročila nenehno izumljanje orožij in ogromno izumov z vojaškega področja se je uspešno preneslo v civilno uporabo. Gorbačov je prekinil tekmo med bloki in samoukinil komunizem - posledice so vidne.

3. Po ničemer, ker je to samo trenutek v toku tisočletij, mi pa smo generacija, ki ima to srečo, da prehod lahko doživi. Vse bo teklo naprej, v večnost, katere konec nikomur ni znan.

4. Težko bi sprejel vašo tezo o združitvi. Oba sta sicer demokratično usmerjena, vendar je Kučan svoje teze o demokraciji z ravnanji na vodilnih državnih pozicijah uresničeval, kar mu je z odločitvijo na volitvah potrdilo tudi volilno telo. Nasprotno pa se o ravnanjih in pogledih Janše volivci ne izražajo z množično podporo, ker ne verjamejo v pristnost tez. V slovenski politiki pa bosta oba še naprej potrebna, saj sta regulatorja za pravilno delovanje koalicije.

5. Z brezplačno vozovnico za kamorkoli (vsekakor mislim na letalski prevoz) bi šel s soprogo v naši zimi na južno poloblo. Najdlje, kamor je mogoče, recimo na Havaje.

JOŽE BAGAROŠ - PEPI, upokojenec, Petanjci

1. Dnevno kreganje babice (točneje žene), ker sem spet pozabil vzeti tablete za srce.

2. Moja babica, ker je dobra *vertinja*. Šparavna je in sama večkrat pravi, da bi ona tam zgoraj že znala razporediti denar tako, da bi bili vsi bogati in da bi nam vsem šlo dobro.

Takoj za njo pa sta Lujzek in Marjanca, ki sta objubila poroko, pa si spet premislila. Marjanca bi se rada zvezala samo civilno, da bi lahko šla narazen kadarkoli, Lujzek pa tudi cerkveno, ker Bog veže za večno.

3. Usodno bo potem, da se bodo nadaljevale aferice, ustanavljanje komisij, ki nič ne odkrijejo, tam gori pa bodo še naprej *svaje* in kreganja. Vse za užitke naroda. Ampak mi smo jih že razkrinkali.

4. To je mogoče. Slišal sem, da bo Djanči šel študirat kanonsko pravo, Milanu pa preteče mandat. Po tem bi se lahko zgodila rotacija - Milan bi sedel na malo manjši stol, Djanči pa na najvišjega, kar si tako zelo želi. In potem bi bilo vse v redu, prijateljstvo bi cvetelo ...

5. Z babico bi se potepala po naši lepi Sloveniji. Dalje ne upam, tam proti jugu niso najboljši z nami ...

TIBOR VÖRÖŠ, kmet, Središče/Szerdahaly

1. Moj dogodek leta so uspešne priprave na ustanovitev sindikata neodvisnih kmetov Slovenije, ki ga bomo slovenski kmetje ustanovili januarja 2000.

2. Osebe 20. stoletja so britanska princesa Diana, mati Tereza in papež Janez Pavel II.

3. Leto 2000 bo usodno zavoljo močnega prodiranja kapitalističnega gospodarjenja in kmetovanja in ta proces bo najbolj občutljiv na območju nekdanjih socialističnih držav, kjer so delavske in kmečke pravice še v otroških copatkah. Nezaposlenost se bo še povečala. Če se ne bo pravočasno ukrepalo, se bo življenje na podeželju spremenilo. Vse skupaj bo pustilo zelo vidne posledice!

4. Gospoda Kučan in Janša se ne bosta združila, ker so med njima velika politična razhajanja. Oba sta imela po osamosvojitvi Slovenije možnost uveljavljanja svojih političnih pogledov in tu je Kučan prehitel Janšo. Državljanke in državljani Slovenije smo se odločili, da bomo svojo državo gradili na temelju miru in sožitja ter medsebojnega spoštovanja.

5. S kmetijskim ministrom Cirilom Smrkoljem bi se odpravila na ogled po Goričkem s konjsko vprego in kočijo, da bi se gospod minister lahko sam prepričal o stanju te pokrajine, o jelenih in divjih prašičih in o škodi, ki jo povzročajo kmetom. In da bi odločil podobno, kot je to storil pri medvedih. Po končanem ogledu bi se ustavila na dobri domači šunki in letu 2000 nazdravila z dobro goričko kapljico.

TATJANA KALAMAR, dipl. oblikovalka tekstilij in oblačil, iz Murske Sobote

1. Diploma. Florida.

2. Bill Gates in daleč nobenega tatu za njim.

3. Po treh ničlah.

4. Ob vsem drugem je verjetno tudi to mogoče.

5. Galileo Galilei je enkrat rekel: »Človek mora imeti, kar je merljivo, narediti merljivo tisto, kar se še da meriti.« V istem trenutku bi pila kavo, čaj in vročo čokolado. Prvo sladkost bi delila v Parizu z Le Corbusierom, v Tokiu bi meditirala v čajnici s cesarjem iz obdobja edo; ritmom uličnega tanga in njegovemu kralju Gardelu pa bi prisluhnila v Buenos Airesu ob 150-odstotni vroči čokoladi.

BELA SOMI, vodja skupine Kontrabant, Ljubljana

1. V tujini ustavitve vojne na Kosovu, pri nas uvrstitve nogometne reprezentance na evropsko prvenstvo.

2. Einstein, von Karajan, Gorbačov.

3. Našli bodo zdravilo za aids.

4. Že zdaj ju združuje razkošen pogled na število ničel ob plačilnem dnevu, drugače pa bo prvi pod kožo večno rdeč, drugi pa večno črn.

5. Če k vozovnicam dodate še polni penzion in žepnico, me kar pošljite z najljubšo ženo na Havaje ali Novo Zelandijo (ne bom užaljen, če se odločite namesto mene).

VLADO POTOČNIK, akademski slikar, Ljutomer

1. Rodila se nam je tretja vnukinja - Nastja. Tudi proslava priključitve večjega dela Prekmurja je dogodek, vreden pozornosti.

2. Albert Einstein, Martin Luther King, Ivan Cankar

3. Za Slovence in Slovenijo bodo usodne volitve. Bojim se, da bomo redili kar tristo poslancev. Oblast je slast.

4. Težko verjetno, razen če bosta složno dvignila partijski knjižici in se spovedala pri gospodu nadškofu Rodetu. Politika prenese vse.

5. Ker sem že rahlo v letih, bi se zadovoljil s svojo soprogo, prav lepo pa bi bilo recimo s Špelco Pretnar, ki tako lepo pade. Popeljala bi se kar po Sloveniji, po manj znanih hribskih in dolinah. Se Slovenci zavedate, kako lepo je Goričko ali Haloze?

nameriti fotografije prijateljev
vstopni list. Lepo poročilo
Vlado

Kar mine, se ne vrne več

Ej, kako si takrat vriskal veselo pomladno epistolo in so se logi in njive in jelše v vodah oblike s tisto čarobno zlato rdečo svetlobo! In si, poln tiste osamosvojitve, vase in v druge verjel. Glej, danes dvigneš roko v pozdrav kvečjemu novemu letu, ne pa temu, ki se je v teh letih pokameleonil, ki je razstavljen, prodan in nemočno obtičal, da človek ne ve, ali naj se ti smili ali naj ga preziraš.

Kako te bo prepričal, veliki brat, sedaj, ko te je oštevilčil, vstavil vse tvoje intimnosti v datoteke in te sedaj pošilja v medmrežja državotvornih, sila pomembnih in silnih institucij, da bi še kdaj stavljanj? Daje ti celo čas, da se, kurtizana, privadiš novi dobi promiskuitete. Temu reče moderni čas lobizma. Toda, v imenu koga, za vruga, lobira za vstop v NATO? Prokrust, ki bo zapravljal to državico. Ki se mu tresejo hlače in se udinja, kakor se je nekoč udinjal jugovojški. Tebe pa polaga na posteljo in ti pred vsakimi volitvami ponuja približno mero. Vsakič drugo. Gloster, ki te pohodi na poti svojega vzpona. Kako dopovedati temu tisočglavemu zmaju, da se je slovenski narod obdržal skozi svojo kulturo (česar seveda ne zanika) in je edino ta drža zagotovilo obstojnosti. In je zlasti njo treba spodbujati. In je nujno potrebno vzpostaviti etos (če je dovoljeno vse, kar ni prepovedano, potem prej povedati, kaj ni dovoljeno!). *Esse est percipi* in Europa! Ne kot hlapci, lakaji, imitatorji, lobisti, ampak ustvarjalci, posebneži, tudi hedonisti. Take bi imel še papež rajši. Joj, ne smeš se.

Ej, fant, kje je zdaj tvoja domovina? Preži nate in se požvižga na tvoje vzdihne. Ni več zagovora, Hans Magnus; volkovi so svoje požrli. Kromatični vrt postaja amorfna pokrajina, v kateri ne najdeš več čistega studenca, čistega potoka, kaj šele reke. Zrak, donedavna privilegij vseh, resda kdaj pa kdaj zasmrajen, sajasto črn, sedaj prefinjeno žarčen, hipertropično preplinjen, da se mu niti izogniti več ne moreš.

Sprašuješ se, kaj z novim tisočletjem zapuščas novim rodovom. Pokrajino, nekoč kranjčevsko zasanjano, potem žitnico, intenzivno siljeno z monokulturami, izsuševano, komasirano, danes kontaminirano kloako. Da ni? Pa bo. Večji del je že. Prepletana z žicami, ki nosijo kdovekaj, prepleljena s cestami, ki povezujejo, a ne vodijo nikamor, razrezana z železnicami, ki niti do meja ne

sežejo; omejena z novozgrajenimi meddržavnimi prehodi, kjer v vrstah čakaš, da te ocarinijo; od izropanih in razpadlih tovarn komaj še katera daje preživetje zaposlenim. Ljudje pa delajo za vsakršno plačilo ali so brez dela in se pustijo hraniti. Če je kateremu pri tem dolgčas in bi rad postal nacionalni junak, pa gre in lepi plakate. Kot da bi bila prihodnost v preteklosti. Kot da bi bilo s tem ljudem kaj boljše. Klovnji, ki se čez noč prelevijo iz Štefa in Istvana in obratno, se rinejo iz stranke v stranko ali zatajijo svoje prepričanje, da le pridejo do posojila, položaja ali kake druge koristi. Zaradi katerih provinca ostaja to, kar je. Obrobje, slabo in - kar je najhuje - v marsičem narobe razvito predvsem zaradi ljudi, ki zastavljajo napačne cilje. Zaradi provincializma, ki se ne vidi v epicentru, natanko na sredini državnih središč štirilateralne. Ki ne opazi, kako se po deževnih in vetrovnih dneh tod izostrijo topoli ob cesti, pasike in sence jelš v močvirnih vodah in se hribi vinskih goric približajo, da bi se jih lahko dotaknil. (Katja pravi, da tu veje nekaj posebnega, *que chaque soiree exalte des senteurs capiteuses* ...) Ki ne spoštuje niti tega, kar že ima. Ki ne zmore skreirati kaj več od peščice izvornih projektov za Phare ali kak drug program, ker preprosto ni sposobno povezovati in motivirati. Vrinilo se je na razvojne položaje in ne zmore prisluhniti tistim, ki jim je politika tuja, a imajo ne le znanje, temveč tudi duha in čuta za prihodnost. Prisluhniti tistim, ki razpravljajo na Otoku ljubezni, hodijo v Črni log in po goričkih gričih peš, meditirajo ob vodah, pišejo in berejo, hodijo na razstave, koncerte in gledališče in potujejo po svetu z odprtimi očmi in dušo. Tistim, ki so obranili Muro pred elektrarnami, ki so opozarjali na napačne posege v prostor, ki nemočno iščejo krivice za nenehne pogine rib, ki bi radi agroapoteke, ki ne pristajajo kar tako na avtocesto skozi Pince in imajo neki posebni sedmi čut za stvari, katerih povprečni liderji ne vidijo. Kajti slednjim rojijo po glavah bolj kalkulacije, profit v tisočerihih modifikacijah in nikar si ne drzni, podvomiti o pravilnosti njihovih sodb. Oni že vedo in zmeraj govorijo o sebi in putki, ki nese zlata jajca. In prišli so trgovci z novci. Vino so popili, putko so zaklali, jajca pa razbili.

Samo ozrite se. Še pred nekaj leti so tod bivale prelepe s slamo krite domačije, stale ponosne zidane hiše z nešteti spomini, rasle mošančke in pušpan je krasil dvorišča. Kar je minilo, se ne vrne več. Zdaj so tam betonske, puste in velike od kdovekod, namesto pušpana umetna plastika, skalnjaki, labodi in škrtati. Ogledalo stanja duha.

Ti pa, sofisticirano pregret, s panjčasilom objet pankalist, sit verbalizma in postanih besed, bežiš pred Mefistom, ki išče samo še tebe in tebi podobne. Na vsakem koraku križpotje. Z vsakim korakom odločitev. Kako vso to neznansko šaro trivialnosti in banalnosti pustiti v tem stoletju?

Samo še leto in nekaj dni ...

RAJKO STUPAR

Prekurje je, kar zadeva verovanja, zelo pestro, saj tod delujejo katoliška, evangeličanska, binkoštna, adventistična, baptistična, reformirana krščanska ali kalvinska Cerkev, Jehovove priče, Židovska verska skupnost ...

Bilo je sredi letošnjega leta. Binkoštna verska skupnost pri Nuskovi je praznovala jubilej in predajo nove cerkve za verske obrede. Med slovesnim bogoslužjem je med drugimi pridigarji oziroma priče-

»Kdaj ste se spreobrili?«

»Bil sem bečar. Rad sem se postavljaj na veselica. 1. novembra 1943. leta, ko sem bil star 29 let, so me prijatelji, zlasti Ludvik Fartek, nagovorili, da sem tudi sam šel v binkoštno cerkev v Nuskovi, kajti iz Budimpešte je prišel pridigar profesor Kis Ferenc. Še danes se spominjam, da je najprej prebral evangelij, v katerem je opisano ravnanje Jezusa, ko so prignali predenj Marijo Magdaleno ter jo obtoževali prešuštva in zahtevali kazen. Ljudem je

vo, vmes pa sem navajal odlomke iz svetega pisma. Biblijo sem spoznaval z individualnim branjem in študijem, udeleževal pa sem se tudi bibličnih predavanj v Veščici in Osijeku.«

»Poročili pa ste se tudi?«

»Leta 1950 sem se poročil z Gizelo iz Kruplivnika. V zakonu se nama je rodilo osem otrok. Velikokrat sem bil zdoma, kajti ljudje so radi poslušali moje preproste pridige, ki so imele seveda podlago v svetem pismu, pa so me vabili v

Nekdanji bečar se je spreobrnil

Pričevanje binkoštnega pridigarja Jožeta Hajdinjaka iz Gornjih Slaveč

Krst v Svetem duhu in govorjenje v tujih neznanih jezikih

Gornjeslaveški pridigar Jožef Hajdinjak ima tudi novo ekumensko izdajo svetega pisma, vendar mu je pri njegovem pridigarstvu nepogrešljiv Novi zakon ali testamentum gospoda našega Jezusa Kristuša - Sveto pismo Števana Kuzmiča z letnico izdaje 1928. - Foto: Š. L. S.

valci povzel besedo tudi 85-letni Jože Hajdinjak iz Gornjih Slaveč. Govoril je o svojih izkušnjah pri verski rasti Na kratko: nekoč je bil bečar, potem pa se je spreobrnil.

Pred kratkim sem kramljajal s spreobrnjencem na njegovem domu v Gornjih Slavečih.

»Rodil sem se 1914. leta. Oče Franc je žal padel v prvi svetovni vojni, tako da sem gor raste pri mami Mariji in stricu Mihaelu. Tja do 1939. leta sem živel v evangeličanski družini. Pozneje, ko se je glas o binkoštnem gibanju razširil tudi na Goričko in so zgradili 1942. leta v Nuskovi cerkev, so se mati, stric in drugi dali krstiti in tako postali člani binkoštnih cerkve. Tudi mnogi drugi so sprejeli to novo vero, ki sta jo prinesla iz Amerike v Prekurje binkoštni misionar E. W. Mihok in njegova žena Marija Banfi po rodu iz Veščice.«

sicer rekel naj tisti, ki misli, da je brez greha, prvi vrže kamen vanjo, a tega nobeden ni storil. Nato pa jo je Jezus posvaril: »Pojdi, ženska, in ne greši več! Ne le vsebina evangelija, ampak tudi vsebina pridige pa osebnost pridigarja so me privzeli, da sem sprejel življenjsko odločitev: Tako kot doslej, ne morem več živeti. Spreobrnil se bom!«

»Potem ste se dali krstiti?«

»Na krst sem se temeljito pripravil s študijem svetega pisma. Poglejte: še zdaj imam prevod Števana Kuzmiča Nouvi zakon ali testamentum gospoda našega Jezusa Kristuša. Krstili so me na jožefovo 1944. leta v Veščici, in sicer s potapljanjem v vodi. Prvič sem pridigal za božič 1944. leta. Ljudem sem govoril, da se je treba prebuditi in začeti novo življenje po nauku binkoštnih cerkve. Pridigal sem v domačem narečju, preprosto in vsem razumljivo.

različne kraje. Veliko sem potoval po slovenskih krajih (s kolesom, pozneje z mopedom), po republikah nekdanje Jugoslavije, zato mi nekateri pravijo 'jugomisionar'. Pridigal sem v Osijeku, Laslovu, Beogradu, Pančevu, Kikindi, Zrenjaninu, Vrscu in še marsikje druge. Do tja, kamor so vodili tiri, sem se vozil z vlakom, naprej pa so me vozili z zapravljički ali bagrlini. Še zdaj, ko sem star, me niso pozabili in predlani sem pridigal v Osijeku in Belišću.«

»Vsak človek ima nekatere posebne talente.«

»Da. Očitno je dal meni Bog talent govorništva in tako z zgledom in govorno besedo oznanjam radostno vest.«

Za bralce, ki ne poznajo verovanja binkoštnikov, pojasnilo: binkoštni praznik so judje obhajali 50. dan po veliki noči. V krščanstvu, ki je prilagodilo različna predkrščanska praznovanja in obrede za svoje potrebe, je dobil praznik nov pomen. Na binkošti je prišel v majhno skupino Jezusovih učencev Sveti duh, jih notranje razsvetlil, jim dal čudežne moči ter jih usposobil za pričevanje Kristusovega evangelija. Sedanja binkoštniki so prepričani, da to izlivanje Svetega duha na izreden način prihaja v duše vernih tudi danes. To imenujejo krst Svetega duha, ki ga spremljajo izredni pojavi ozdravljenja pa tudi tako imenovana glasolalija - govornje v tujih neznanih jezikih. To doživijo verniki najpogosteje med gorečo molitvijo.

Je tudi Jože Hajdinjak doživel to neizrekljivo božjo navzočnost po Svetem duhu? Ne, ker ima pač drugo, pridigarstvo poslanstvo. Je pa to nedavno doživela njegova vnukinja. Sicer pa naj dodam, da so binkoštniki zelo goreči verniki: ob nedeljah se shajajo v cerkvi kar dvakrat: dopoldne in popoldne, velikokrat pa tudi med tednom. V vsakdanjem življenju pa skušajo živeti po nauku svoje vere.

»Kaj bi bilo iz vas, če se ne bi spreobrili?« sem na koncu pobaral 85-letnega pridigarja Jožeta Hajdinjaka.

»Najbrž bi ostal še naprej bečar, vendar je vprašanje, ali bi še živel.«

Š. L. SOBOČAN

Lojzka Kolarič iz Podgrada in njeni koledarji

Vremenska napoved za 365 dni

Januar bo deževen in snežen

V Gradcu že več desetletij izhaja Alter Bauernkaleder (Stari kmečki koledar), ki ga radi kupujejo tudi pomurski ljudje iz obmejnih krajev, čeprav marsikomu dela branje težave, kajti besedilo je v gotici. Stane 32 šilingov, dobi pa se tudi v knjigarni v avstrijski Radgoni.

Na koledarček formata 10 krat 8 centimetrov nas je opozorila dobra znanka našega Podjetja za informiranje (Vestnik, Pen, Murski val, Venera) g. Lojzka Kolarič iz Podgrada pri Gornji Radgoni. Povedala je tudi, da ima koledar, ki je star sto let! Ob obisku na njenem domu, kjer je nastala tudi fotografija »z dokaznim materialom«, nam je pokazala koledarček izpred desetih desetletij in poznejše letnike koledarčkov, ki so zvezani v knjigo. Očitno je, da so Lojzki predniki verjeli navedbam v koledarčkih, sicer se ne bi ohranili. Vrednost izdaj Starih kmečkih koledarjev pa je predvsem v napovedovanju vremena posebej za vsak dan v določenem letu. Vremenska napoved je seveda še posebno aktualna za kmete, saj se lahko (in tudi se!) »ravnaajo po vremenu«. Zgled: če je za neki dan (ali pa več dni skupaj) napovedano deževje, bi bilo seveda nespametno iti kositi travo, saj je ne bi bilo mogoče hitro posušiti. Lojzka je povedala (izkušnje pač), da se napovedi vremena skoraj stoočestno uresničijo.

Zgledi vlečejo in koledarček za leto 2000 si je kupil tudi spodaj podpisani in sedaj je priložnost, da zveste, kakšno vreme bo v januarju - 1. in 2. deževno, 3., 4., 5., 6. in 7. nestabilno, 8. mrzlo, 9. in 10. deževno, 11. in 12. sneženje, 13. in 14. deževno, 15. in 16. vetrovno, 17. deževno, 18. in 19. sneženje, 20. sončno, 21. nestabilno, 21. sneženje, 23. deževno, 24. sneženje, 25. in 26. pretežno megleno, 27. in 28. spremenljivo, 29. in 30. sneženje, 31. deževno.

Za nameček pa še vremenska napoved za veliko noč, ki bo 23. aprila: sončno.

Š. L. S.

Tokrat sem bil v Los Angelesu dlje, kot sem nameraval - bilo je kar naprej toplo in prijetno vreme (od 21 do 26 stopinj), prijatelji gostoljubni in v skrbeh za usodo Srednje Evrope (družil sem se pač s Slovenci, Čehi in Hrvati), ameriški dnevi pa predpraznični (Thanksgiving), praznični in popraznični. Nakupovalna mrzlica v Kaliforniji je nekaj popolnoma drugega kot pri nas: reklame o pocenitvah, popustih in razprodajah objavljajo v časopisih čez cele strani - uspehi teh reklam so v izjemnem dobičku. Velike modne hiše ali poslovna središča, znani »malli« ali »mlini« razprodajajo od sedmih zjutraj do enajstih zvečer: en dan je to moška konfekcija, drugi dan ženska in otroška, potem je na vrsti kuhinjska posoda, posteljnina, tretji dan pa vse. Prvi dan je vabljen petdesetodstotni popust, po praznikih pa spustijo cene še za dvajset odstotkov.

Review in v njej objavil naslove najboljših knjig v letu 1999. Med njimi žal ni Petelinjega zajtrka Ferija Lainščka (ker knjiga še ni prevedena v angleščino) pa tudi ne moje knjige (ker še ni napisana). Med romani je na prvem mestu omenjeni roman *Nevaren prijatelj* avtorja Warda Justa o vojni v Vietnamu. Med knjigami s konkretno tematiko je na prvem mestu knjiga *Proust med zvezdami* avtorja Malcoma Bowia. Med boljšimi biografskimi knjigami so knjige o Byronu, Puškinu, Andreju Gidu, o sv. Avguštinu, o pevki Janis Joplin. Dava Sobel je

Igralec Goran Višnjić prve dni decembra v San Fernando Valleyu

Človek na mesecu

Kar je še pred prazniki stalo sto dolarjev, je zdaj mogoče kupiti za trideset. Ponudba je nepresahljiva, kupovanje mrzlično. Kupujejo vsi: mladi, uslužbenci, matere z otroki, upokojenci in invalidi v vozičkih. Na velikih parkiriščih je gneča, v trgovinah pa je neopazna, ker so prodajalne izredno velike. Kup ljudi se nabira le ob blagajnah, kajti tam potrošniki ne samo da plačujejo kupljeno blago, marveč ga tudi zamenjujejo. To je ena od ameriških posebnosti: kupiš obleko, jo dva dni nosiš, nato pa vrneš, jo zamenjaš ali ti vrnejo denar (pomembno je, da imaš pri tej manipulaciji spravljen račun). In ko se razprodaje konec novembra končajo, se čez nekaj dni začnejo nove razprodaje - za miklavževo in potem za božične praznike. Ameriške statistike trdijo, da v zadnjih tridesetih dneh leta Američani potrošijo več denarja kot vse leto.

Gneče pa niso samo v trgovinah, marveč tudi v knjigarnah. Te sem v Los Angelesu absolviral. Pred dnevi so odprli novo in veliko knjigarno Brenton na Venturi v San Fernando Valleyu, kjer že nekaj let stanujem pod streho simpatične in gostoljubne hrvaške režiserke risanih filmov gospe Marije Miletić. Z Marijo sva se večkrat »zaletela« v najino staro knjigarno in antikvariat na Laurel Canyonu. Pripovedovala mi je, kako je nekoč ostala med brskanjem po knjigah zaklenjena v knjigarno.

Njena mama je bila v skrbeh zanjo, poklicala je policijo in jim rekla, da je hčerka odšla v knjigarno. Našli so jo proti jutru med starimi knjigami, iz katerih si je naredila posteljo in se pokrila z velikimi atlasii, da je ne bi zeblo ... Tokrat sva iskala knjigo, ki sem jo videl pred nekaj dnevi pri hrvaškem filmskem igralcu Goranu Višnjiću. Bila je to Enciklopedija stvari, ki jih nikoli ni bilo ... V njej so opisi pošasti in nadnaravnih bitij iz bajk in legend, ki so živeli v vesolju, na zemlji in pod njo. Že sva obupala, knjigarno so zapirali, ko jo je Marija slednjič vseeno staknila med knjigami, ki jih je tiskal Walt Disney. Knjiga je sijajno ilustrirana: v njej so zapisi o Frankensteinu in kralju Arthurju, Izanamih in Izanagih iz japonske mitologije ter homunculusu, to je droban, artifiziran človeček, ki naj bi ga zvaril alkimist Theophrastus Bombast von Hohenheim Paracelsus (1490-1541). Znanstvenik je hodil tudi po naših krajih in nabiral zdravilna zelišča za skrivnostne zvarke, nekaj časa pa je stanoval tudi na Ptujju ...

Pred mojim odhodom je dnevnik Los Angeles Times izdal prilogo Book

napisal kontroverzno knjigo *Galilejeva hčerka*, zgodovinski roman o znanosti, veri in ljubezni. Knjiga je že dober mesec dni uspešnica, namenjena širšemu krogu bralcev. Med najbolj zanimivimi knjigami na ameriškem knjižnem trgu je tudi *Mediterran* hrvaškega esejista Predraga Matvejevića. Prevedel jo je moj znanec Michael Henry Heim, ameriški žid iz Budimpešte.

Sprva je prevajal Danila Kiša, nato Dubravko Ugrešić, potem se je lotil češke književnosti in prevedel nekaj knjig Bohumila Hrabala in Ivana Klime, nato je začel prevajati Madžare in znova Hrvate ...

Evropski pisatelji brez dobrih prevajalcev na ameriškem knjižnem trgu ne morejo uspeti.

Kadar nisem postopal po knjigarnah, sem hodil v kino. Bil sem na premieri najnovejšega filma *Človek na mesecu* češkega Američana ali ameriškega Čeha Miloša Formana. Minil je že mesec dni, odkar sem videl film, pa še vedno razmišljam o njem. Miloš

Režiser Miloš Forman s piscem besedila po premieri filma *Človek na mesecu*

Forman je bil in ostal eden najbolj nadarjenih, zrelih in modrih režiserjev ob koncu stoletja in ni naključje, da je s svojimi filmi *Plavolaskine ljubezni*, *Let nad kukavičjim gnezdom*, *Lasje*, *Amadeus* zaznamoval kinematografijo in njeno umetnost.

Tokrat je znova spregovoril o posamezniku, ameriškem estradnem satiriku Kaufmannu, ki je v šestdesetih letih Američane spravljal v smeh in obup zaradi svoje kritičnosti. Forman je k temu dodal še svoje videnje Amerike: še enkrat je pogledal lepim Američankam v prsi in poslovnežem v zobe, slekel diplomatom smokinge in potem vsem po vrsti ponudil duhovito zrcalo samopomembnosti, da so se lahko soočili z licemersko ameriško zgodovino, ki priznava demokracijo samo na svojih tleh, in še to v okoliščinah, ko ni nikomur ne škodljiva ne koristna.

Ta demokracija je kot potica na papirnatem pladnju, ki jo ponudnik, potem ko se vsem po vrsti pocedijo sline, na koncu sam poje s pladnjem vred. *Človek na mesecu* je film za novo tisočletje.

Priznam, tokrat sem se vrtel kot neviden, nemaren satelit med zvezdniki. Poleg Miloša Formana, s katerim sem se srečal po premieri njegovega filma in sva znova klepetala o dobri stari Evropi, sem se kar petkrat srečal s prihodnjim hollywoodskim zvezdnikom - s hrvaškim gledališkim, filmskim in televizijskim igralcem Goranom Višnjićem.

Fant je meteor, ki se je pojavil v najbolj gledani ameriški tv-nadaljevanki ER in bo, ko bo mali ekran zamenjal za filmske vloge, postal drugi Gary Cooper. Je visok, šarmanten in bister, predvsem pa »premeten«, kot so Dalmatinci - on pa je iz Šibenika. Vstopil je v nadaljevanko namesto priljubljenega Clunyja, vendar je že po nekaj epizodah - pri nas jih bomo gledali spomladi - našel svoj stil in »personality«, kot radi poudarjajo Američani za ustvarjalce, ki so osebnosti.

Vozil sem se v njegovem džipu, pil z njim (on črno vino, jaz čaj) in klepetala sva, kaj narediti, da bi tudi evropski, posebej hrvaški film postal profesionalno dober, zaradi vsebine privlačen. In že mi je ponudil temo: četrta križarska vojna, ko so križarji skupaj z Benečani napadli Zadar ... Čez noč sem napisal zgodbo, zdaj jo popravljava. Jaz sem znova postal scenarist, on je prevzel vlogo producenta, seveda z željo, da bi igral v filmu, če bo zgodba dovolj privlačna, zanimiva tudi za prave ameriške producente. Za zdaj imava samo naslov: *The Lightmirror*.

Da, človek ne sme na počitnice v Los Angeles - ali si tam samo na krajšem obisku ali začneš delati. Kajti v Hollywoodu ne moreš živeti brez dveh stvari - denarja in slave. Večina ima denar, slava se nasmehne samo izbrancem. Zato sem skočil za dva dni v Las Vegas in prvič začutil, kaj je to igralniška strast. K sreči sem več dobil kot zapravlil.

Tako sem si lahko kupil nekaj knjig, si ogledal dvajset filmov, vendar nobeden ni presegel Formanovega *Človeka na mesecu* ... Poklepetal sem z njim o tem, kako bo s svojimi otroki dočakal leto 2000 v Salzburgu, kamor bo prišel s svojima dvojčkoma, dvema fantkoma, starima štirinajst mesecev (to sta Andy in Jim), in kjer se bo srečal s svojima odraslima sinovoma Petrom in Martinom, prav tako dvojčkoma.

Srečanje bo vsekakor enkratno in veselo, medtem ko bo Goran s svojo soprogo Ivano pričakal novo leto v planinski koči, na smučeh in ne v L. A., v katerem je bilo vedno prijetno slaviti tudi svoje rojstne dneve.

Kakorkoli že - mnogi ljudje ne jemljejo prestopa iz enega stoletja ali tisočletja v drugo tragično, prej delovno, v pričakovanih, kajti življenje gre dalje. Tudi v novo leto 2000 in naprej.

Branko Šomen

svet(a) (ob Muri)

1999

Evropska vas štorkelj

Takšen naziv sta dobili Velika in Mala Polana in se tako priključili še petim vasem, ki imajo isti naziv. Naziv podeljuje evropska fondacija za zaščito narave Euronatur.

Novi lastnik

MS-centra je postal Mercator. Mestni svet pa mora sprejeti odlok o spremembi namembnosti objekta.

Golf - prvo klubsko tekmovanje

Golf klub Moravske Toplice, ki bo septembra praznoval častljivo prvo obletnico, je pripravil klubsko tekmovanje.

Pri moških je bil najboljši Vladimir Kramberger, pri ženskah pa dr. Eržebet Tobi Vereš.

In tako se je začela nova zgodovina.

Kdo je rekel, da se ne da!?

Dobra volja je najboljša, so si rekli župani občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici in podpisali delitveno bilanco oziroma sporazum o tem. Če sta volja in pamet, se vse da!

Julij

Prekmurci vodijo

s 3 : 2

Na tradicionalnem srečanju Prekmurcev in Prelekov pri kroškem brodu se je pomešalo 3000 občanov.

Najbolj vroče je bilo (hvala bogu, da je bila vmes Mura), ko so se postavili eni proti drugim in vlekli vrvi. Tokrat so Prekmurci potegnili v Muro Prike.

Zrisal
Gönterjev
Endrek

Pomembna proslava

Ob sicer nekoliko nenavadnem času (nedelja, 1. avgusta, ob 9. uri zvečer) smo si lahko neposredno ali prek ekranov ogledali proslavo obletnice priključitve Prekmurja k matici. Prireditve so se udeležili številni visoki gostje s predsednikom republike na čelu. V nedeljo, 15. avgusta, ponovitev proslave. Tokrat v Beltincih, v spomin na tabor s slavnostnim govornikom Marjanom Podobnikom.

Prvi kilometri

Lendava se je z obvoznico končno rešila tovarnega prometa. Do takrat, ko bodo stekli preostali kilometri avtoceste od madžarske meje proti Mariboru, pa bo preteklo po Muri še veliko vode.

Pravi Prlek

Kdo bi si mislil, da moramo Prekmurci ravno Prleku biti hvaležni, da smo tu, kjer smo. Dr. Matija Slavič je kot izvedenec za Prekmurje na mirovni konferenci v Parizu in kot jugoslovanski zastopnik na mirovnih pogajanjih po prvi svetovni vojni svoje delo opravil več kot odlično.

Pomurska založba je izdala lepo knjigo - njegovo. Matije Slaviča, Naše Prekmurje. Gospod bi si v Murski Soboti zanesljivo zaslužil tudi spomenik!

Avgust

ZARADI USPELEGA MRKA

BO ODSLEI
MRK
VSAKO
LETO

VŠ ŽUPAN

Sončni mrk

Preživeli smo ga, čeprav so napovedovali, da bo konec sveta. Mladi biznismeni so se tolkli po glavah, ker si niso upali pravočasno naročiti očal za gledanje v sonce, in tako si dva dni pred mrkom zastoj iskal ta pomembni rekvizit. Hodoš, Budinci in Trdkova, kjer je potekala spodnja meja popolnega mrka, pa so za nekaj dni in ur dobili pomembnost, ki je verjetno v svoji zgodovini ne bodo več.

JUHUHU

Naj... kmetija

Ob veliki konkurenci je bila tokrat (akcija poteka že deveto leto) razglašena kmetija Bertalančevih, po domače Obalovih v Sodišincih.

Končno

Po treh letih in štirih mesecih je ponovno prišel med nas papež Janez Pavel II. Narodni buditelj, prvi mariborski škof, vzgojitelj, pisec in še bi lahko naštevati Anton Slomšek je bil uradno razglašen za svetnika.

Ne samo za katoličane, za vse Slovence je bil to pomemben dogodek.

September

Prva klapa

Na Tromejniku je padla prva klapa dokumentarno-igranega filma o priključitvi Prekmurja Sloveniji.

Ključno osebo iz filma, dr. Matijo Slaviča, bo upodobil igralec Janez Starina.

Plakarna afera

Storilce, ki so čez noč prelepili plakate, ki so vabili na 80-letnico priključitve, z drugim, madžarskim tekstom, so policisti izsledili. V Prekmurju nikoli ni bilo mednacionalnih ali verskih trenj.

Tukaj se je zmeraj živelo v sožitju.

Človek, ki je to storil, tej pokrajini in ljudem v njej ni hotel dobro.

Konec dober, vse dobro!

»Do spomladi bo mlin obratoval!« je izjavil Tine Mlinarič, predsednik organizacijskega odbora za gradnjo mlina na Muri. Mlin so izdelali domači obrtniki. Projekt je »čist«, vse se je delalo po finančnih predpisih, stal pa bo okrog 20 milijonov.

Malo bo vseeno bolje

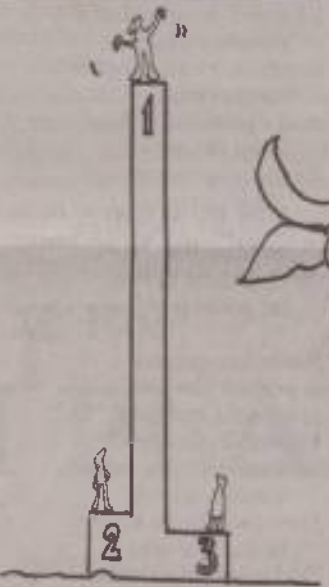
Tovarna Mura je dobila listino o statusu pooblaščenega izvoznika. V bistvu gre za to, da bo postopek carinjenja (kar v tovarni enostavnejši in hitrejši, s tem pa se zmanjšajo stroški. Podelitev je opravil direktor Slovenske carinske uprave Franc Košir, ki je »papir« izročil Murinemu direktorju. S tem je tudi ponazorjena pomembnost dogodka oziroma dejanja.

EU - bič božji

Od 1.500 ton mesa, ki ga slovenski izvozniki prodajo Evropi, je 60 % Pomurkinega. Potem pa slaba novica: Pomurska ostala brez izvozne licence. Pomurka se sicer brani, da ni kriva ... Bomo videli!

Tudi v Radgoni, v MIR-u, se prijemljejo za glavo, saj jim »visi« tretjina proizvodnje.

Oktober

Med radijskimi postajami nič novega

Absolutni zmagovalec na desetem festivalu nekomercialnih radijskih postaj v Celju je bil Murski val »pitaj bogakolikičpovrsti« razglašen za naj... radio '99.

Podvig

Skupini padalcev Aero kluba iz Murske Sobotice je uspel podvig. Srečko Kavaš, Stane Kranjec, Marjan Slak in Jure Novak so postavili nov višinski skupinski državni rekord. Skočili so z višine 7.920 m ob temperaturi - 30 st. C.

Do višine 800 m so leteli v prostem padu, kar je trajalo 2 minuti in 10 sekund.

Stari novi trener

Po številnih spodrslijah in potem, ko je soboška Mura izpadla v četrtfinalu za slovenski nogometni pokal, je trenersko palico ponovno prevzel Milan Koblenec.

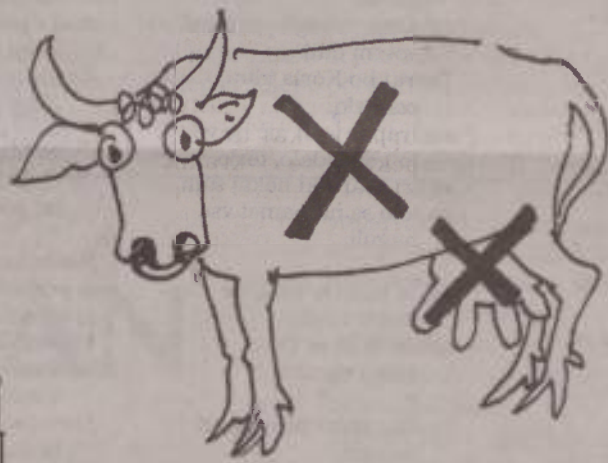
Dobili novo kraljico

V Gornji Radgoni, ob koncu sejma Sadje '99, na martinovo, so že izbrali vinsko kraljico za leto 2000. To ni kar tako ali enostavno, saj mora biti kandidatka pametna in še vino ter vinogradništvo mora poznati. Izmed petih kandidatk je bila izbrana Martina Stegovec iz Vipavske doline. Krono na glavico je novi kraljici nadela Irena Kupljen, ki je ta naslov nosila letos.

November

Izjava leta

Jožef Kocon, lendavski župan: »Za mene (kot župana, ne človeka, je sicer poudaril) so enako tujci delavci, ki prihajajo na primer iz Medžimurja ali iz Odranec in drugih sosednjih občin.«

Spet ta EU

Potem ko so nam evropski inšpektorji zagrozili s prepovedjo izvoza rdečega mesa, se zdaj po novem slabo piše tudi mlekarjem. Naše mleko je menda za evropske razmere preveč »živo«. Zadeva je precej zapletena, naše ministrstvo za kmetijstvo pa spet ni niti slučajno krivo.

Zaslužno

Predsednik Milan Kučan je s srebrnim častnim znakom svobode republike Slovenije odlikoval rojaka profesorja dr. Vilka Novaka. Pravilno!

December

Zakon je zakon

Višje sodišče v Ljubljani je odločilo, da se zadeve v zvezi s spomenikom, ki je bil postavljen žrtvam NOB ljutomerskega okraja, vzpostavijo v prvotno stanje. To pomeni, da bo tudi v prihodnje ta spomenik namenjen tem žrtvam in ne žrtvam obeh strani.

Tujce hočemo, tujke nočemo!

Tako so se odločili v združenju v M. Toplicah. Zato bodo novo ime za Termodland dobili z javnim natečajem. Prava ideja.

Tujek pred spomenikom!

In tako so v Soboti nedaleč od spomenika postavili veliko reklamo.

Kabel za razsvetljenje so obesili kar na lipo, ki so jo nekoč posadili v čast osamosvojitve. Gospod Geza Farkaš iz Upravne enote pravi, da bo stala le do Treh kraljev. Počakajmo!

Športniki

Sonja Roman (atletika) in Borut Horvat (kanu) sta po anketi športnih novinarjev in dopisnikov izbrana za športnika leta 1999. Kasaški klub

Ljutomer pa je razglašen za najboljši športni kolektiv.

Dogodki, ki (ni) so pretresli

TINČKOVA DOMAČA NALOGA O MINISTRIH

Gospod ministrov vseh je oni od denarja ...

Tako hudo je zdaj pri nas v šoli, kot če bi šli se vojno naokoli. Pač mamo služba hudo scaga in zraven očka, ki mi kaj pomaga. Učiteljica za nalogo tja do torka na tablo je zapisala naslov: OPIŠITE MINISTRE NAŠE.

Nič rekla ni, kako se taki reči streže, in zdaj hudo, hudo me baše (s tem "baše" cveku ne uidem). A kaj se hoče, tudi drugi enako kakamo ga z ekrana podobno jedi, ki je že postana. In v časopisih je njih sled, pač bralec dobrodušno odpusti nam nered. Naj bo, tako po naše se otrobe veže, kot oče večkrat pravi za ministre, ko buli v zaslon, in snobe, te filistre pocitra naj jih vragec, pravi, (ker niso narejeni po njegovi glavi). Tako dogaja se iz dneva v dan. Potem pa сосед, ki je druge baže, k očetu pride in kaj kmalu se izkaže, da Bog ju ni ustvaril za duet. Vsak svojo goni, večkrat tudi laže. Ta ene hvali, druge zaničuje, v nebesa, v angelčke jih kuje. Spet drugi vse drugače brenka, dokler se moja mama ne pojavi in pivo vsakemu pod nos postavi. Tedaj kot koalicija sta spet si kvit in družno vse po vrsti pošiljata v rit. Na mesec trikrat to se ponovi. Tako si očka grlo malo razsuši.

Kot očka pravi, zlata smo družina, po nas naj se zgleduje domovina. Za Habsburžani se prababici še toži, in babica, o bože pravde, kakšno kroži. Sta očka, mama prava Titova mladina. A jaz sem pač še čista zelenjava. Nič še ne vem, katera pot je prava. Najraje takšen, kot je stric kujon: bi vlekel tu in tam prav le penzijo, ki ga v dveh vojskah je zaslužil, ko je takole malo desno, levo pluzil. Je sestra moja skoraj prava že gorila in v tretji razred srednje šole hodi. Kupuje fantu vsega šmenta, cigarete, mi pa pogosto za kosilo žulimo omlete. In brat, vsak božji dan pred ogledalo postavi se in šteje, ali je kaj pognalo, pod nosom kajpak in morda na bradi. Da ljubice še nima, to vam zdaj izdam, saj s Pufijem šahirata vsak mili dan. Potem pa, ko se že zmrača in je večer, pred TV usede se, raztegne svoje krače, drnjoha in sopiha kakor zver.

Sem torej tretji otrok v družini, oče

to rad omenja, meni pravi: ti otroče, ti si razširjen reprodukt. Tako se hvali, a jaz, kaj čem, v šoli nismo še jemali kaj takega, ne vem. In dolgi Korl, ta glavni, v tem pogledu ne ve mi vsega razložiti bolj natančno. Le Busko, debelinko, mamin sinko, ki v skednju vedno peto je kolo, on s pegasto in mlajšo sestrico Marinko razložil je, kako bi to najbrž bilo. Če ti z Marinko, pravi, ta vseznalec Debelinko, otroka bi le enega imel, potlej scasoma bi vrag nas vzel. Če dva, no ja, bi še živeli, bi tri in več otrok imela, potlej v novem tisočletju bi komaj se Slovenija prešela. Ker pametnega nič ne ve, zato dolgina Korla več ne maram. Bo prišel čas, ko na visoki šoli pri skednju vsi se bomo zbrali, za vodjo novega pri klapi votum dali. Takrat bo Korla kar odneslo, saj trapec je in nič ne ve, to gobezdalo, teslo, se pri Marinki nekaj štuli, za šolo se na pamet vse naguli.

Ja, ja hudo je zdaj, ne samo v šoli, kot če bi šli se divjo vojno naokoli ...

In zdaj začel bom pisati nalogo, ko malo sem osnažil naš domači prag. Kaj so ministri in s kakšno važno vlogo kateri njih je komu še posebej drag. Gospod ministrov vseh je oni od denarja, ki reče se mu kar gospod Gaspari. Bo že držalo, saj tudi očka rad poudarja, če tega ni, je vse vkup samo lari fari. Ko jaz bi bil že zdaj en tak gospod,

to bi uživala, se veselila naša klapa! Delil bonbone bi v šoli, vsepovsod. Založil skedenj z milko bi do kapa. Ne bi po prvih češnjah več tako šajsjali. Črevesje, riti, z milko bi hitro zapentljali. Po stažu je minister on, Gaspari, z najdaljšim rokom, ki ta finančni babilon državni med čermi krmari. Zdaj interpelacijski je zmaj zagrozil mu, da ga udari, napravi novi, prvovrsten direndaj. Saj ne bo prvi, že pred njim so Gaber in Smrkolj pa sam predsednik vlade držali, da na križ, kolo brez upov, drobčka nade, da kaj jim prizaneseno bo. Šampon Ljubljanci so takrat hodili v Trst si kupovat.

Za mene drugi važen je minister Zgaga, ki šolstvo rihta in betice nam zalaga zdaj s pametjo in zdaj kako drugače. Za glavni predmet naj določijo nogomet, predlagali v klapi bi ga za svetnika. Oj, ojoj, kako bi svet bil potlej lep!

Naslednji, prosim, je gospod Smrkolj, ki spi pri Ovcu (to v časnikih sem bral). Le malo še in bo najbrž vseskoz dovolj: Slovenec njiv ne bo več branal ne oral. Od Hodoša do Kopra listje bodo brale njegove koze, ovce in veselo meketale. Kozuhe v Afriko bi črncem izvozili, še nekaj za domačo rabo bi jih ustrojili, za bobnanje v domačih logih, to se ve, ko firm že toliko in toliko na boben gre. A najprej te medvede kosmate, divje ovcosnede bo treba spraviti v nebesa.

Je prav nam prišel ta kralj, ki ga inšpektorji iz Bruslja so zagnali. Meso zdaj boljše so mesarji v mesnice dali. Ni res, da drek uboga raja doma požre naj ves, ki se ponuja. Naj ga izvozijo še na tržišča tuja.

Naslednji, Bavčar, ki dolgo že Evropo rihtat hodi, nas pa kot Mojzes odpeljal tja bo, v objubljeni deželo,

nekoč zares bo še veselo. Jaz Bavčarja cenim. Na zadnji hlače mu napete ne kažejo, da jedel vsak dan samo bi omlete. Evropsko on menažo kupuje si za gažo.

Uf, Frlec, ti zunanji na pol leteči fičafa! Se na Kitajskem mu je zgodil nekakšen direndaj.

Bi Korla jaz postavil mu za pomočnika, pika.

Naj tam in ne na skednju zdaj skovika. Lepo je menda biti dolgo zunanji minister. Če ženska tisti dan doma se preveč kaj mrgodi, pokličes Lojzeta, ki med piloti vladnimi ni karsibodi: "Imaš kaj kerozina? Zjutraj zjutraj gremo do Berlina!" Že drugi dan se bere, kdo vse so tam se zbrali in pri kosilu problem miru tega sveta razreševali "Vozikanje" zdaj sem, zdaj tja sosedu dolgo že želočno sluz na čir razjeda, in če ministre tu, ministre tam zagleda, popeni, začne robantiti na vse registre. Jaz, Tinček pa, tako kot tu sedim, bi Debelinka zares vzel za pilota, med stevardesami pa glavna bi bila Marinka. Naj od zavisti se razpoči cela naša klapa. Že vidim jih, kako po vrsti jim zmanjkuje sapa, najbolj pa Korlu, ki Marinki je banano že dvakrat stisnil v roko.

Naj malo pazi se, sicer gorje!

Bergauerju na svetu (ministru od prometa) je ekstra prima fino. Ko naveliča naših cest se, avtomobilov, privoščiti si, da peljejo ga z derezino. Kdaj neki je minister prispeval za cestnino. Če tja pripelje se, blagajnik, ki denar pobira, odvrže mošnjo, strumno salutira. In to je to, rad očka oponira.

Jaz pa, neznatni mali Tinček, mu dajem prav, ker sem mu sinček.

Med našimi ministri, ki jih poznam, je tudi Rop. On rihta svojo penzijo, ko star bo in naglušen kakor top.

Se v prostem času tudi z onimi ukvarja, ki še za preživetje nimajo dovolj denarja.

Da ne bi avtov si jemali in se po cestah naših klali, da ne bi v gostilnah z glažki glav ravnali. Za to ministrsko dobiva plačo minister notranji Šuklje.

Kaj vse pod njega spada, kdo to ve (in jaz že ne) Če kaj ušpičiš ga, kar mimo splošnih je manir, potem Šukljetov ti hotel bo leto dve kvartir.

In zdaj sem tam, čeprav je to že dolgo strogo POV, pa vendar nekaj bom v tej svoji nalogi zapisal, to se ve, da v naši klapi tega za nobeno ceno niti Mukslno v sosednji vasi, ki vse poškilli kar mimogrede, ne smejo reči ne besede. Takšni so pač časi, saj strogo, tajno varovani plani bi rakom žvižgat šli kot tisto s sakom že predlani. Smo pod lemez v šupi pri sosedu na podstrešju skrili ga. Prisegli vsi, da skrivališča ne izda. Pa cepec tale Korl, to driske polno govno vse Mukslno razkril za

borih je nagnitih pet banan. Jih ta je vrgel potlej vstran. Pri nas v klapi Jurkič skrivne plane vodi, ker oče pač njegov po vsem širnem svetu hodi, prinaša vsega šmenta, od tankov, ladij, havbic do letal. Ko klapa ves ta arzenal s strokovnimi očmi pregleda, potem glasujemo za tale ali drugi tip, če pač je treba.

Tako smo čmrlja od letal izbrali. Zakaj se ne pove. Zdaj k Demšarju, ministru za obrambo, naše pismo gre, če kaj zanima ga, da dvajset frač je naša zadnja cena,

ki naj tako, brez pompa, v določen kraj jih spravi. Pa Mukslno o tej kupčiji, zares naj čisto nič ne pravi, ker Muksin je hudič, bi očku in sosedu kaj izonegavil, nas pa takole v položaj brez novih frač bi spravil. V sosednji vasi sta dve klapi združili se.

To ne bo šala. In na uho k nam prikapijala novica je, da čisto nove krače so naredili si za svoje frače. Zdaj budnost prva je naloga in Murksln, ta kojot, nadloga v svinjaku bo preživel tisti dan, ko bo v debati novi plan o tem, kako sosedom v arzenal prikrasti se, in da ne bo kravala.

Moj spis zdaj proti koncu gre. Na vrsti je minister za kulturo, ki Školjč se piše. Malo ve o njem kdo v naši slavni klapi.

Potem še Gantar, ki v naravi naj čudeže bi delal, pokolenjem zanamskim, njihovim hotenjem, da bili vedno bi jekleno zdravi. A le kako studentce stare naj prisili, ki vanje mnogi vrli so občani človeško gnojnico in še kaj drugega nalili. Kako le da iz njih studenčnice bi hladne se napili.

Zdaj ponedeljek je, ministrov pa še cela rajda. Kako le neki ocenila bo pisanje to učiteljica Majda. Preden končam, še tole naj povem: Drnovšek in Podobnik v vladni hiši se gresta staro igro slepe miši. Kdo zdaj lovi, uganite še vi.

Obpluli čas, ki naglo se odmika od nas kot silni, žarni meteor. Na tisoč let kazalec se premika

na uri in hiti kot blazno nor. Zato je prišel tisti tih čas, ko si drug drugemu nalijmo do vrha kupice in si na glas vso srečo, zdravje zaželimo in v mislih teh do dna izpijmo.

Vrata vagona se odpro, prijazen glas me v ruščini pozdravi in vpraša, ali potujem v Moskvo. Malce v zadregi pritrđim, lastnik tega glasu pa ustrezljivo vzame moje kovčke in jih odnese do rezerviranega kupeja. Kar sami potujete, se čudi, veste, to je malo neobičajno. Vem, vem, se smejem. Zeželel mi je prijeto potovanje, se galantno umaknil in moja ženska bit je zadržala ob očarljivo zelenih očeh ...

Te oči sem pogledala kar tako, si dopovedujem, ker so rusko lepe, malo v nenavadni legi in ker rada gledam lepe oči ... Ne vem, zakaj sem se tako vztrajno opravičevala sama sebi. No, nekaj je v teh očeh ... Trkanje na vrata. Naprej, rečem kar po slovensko. Izpolniti morate carinsko deklaracijo, reče on, ki ima prelepe oči. Na čudno tiskovino moram vpisati, česa ne nosim: orožja, narkotikov, streliva, umetnin ... Ničesar od naštetega, dodam, sicer pa tista majcena, elegantna pištola sodi k nakitu ... No, šalim se, nimam pištole ... Njegove ustnice so narisale zadovoljen nasmeh.

Jaz sem Florian ... Podal mi je roko. Zelene oči so zabliskale. Upam, da vam ne bo preveč dolgčas do Moskve. Trudil se bom ... In že so se vrata kupeja neslišno zaprla za njim.

Noč z zvezdami in misel na Floriana z zelenimi očmi ... Naslonim čelo na orošeno šipo in gledam v noč. Tema me pozdravlja, a lepo mi je. In že komaj slišno drsimo skozi neskončno madžarsko ravnico. Blíže in blíže Moskvi ... Čas, ki bi skoraj lahko bil bel; v kovček sem zložila nešteto belih oblek ... Moja duša je bela, noben včeraj ne leži v njej ... Misel na belino in Moskvo kakor gazela poskoči nekam daleč, v skoraj beli čas ... Ne, ne smem razmišljati o Njem; preveč neverjetno se zdi, da bi ga lahko našla. Moskva je vendarle desetmilijonsko mesto, jaz pa znam le njegov priimek in ime ... Moje ljubo srce, sprejmi dejstvo, da greš častit le sveti spomin Nanj ... Vlak pa drvi v noč. Na hodniku koraki. Še kateri od potnikov ne more spati ... Ali pa ...

Dobro jutro, moja zlatolasa deklica! Upam, da ste dobro spali; prinesel sem vam čaj! Florianov glas in nasmejan obraz me povsem predramita. Zunaj je dan in to pomeni, da bomo kmalu na ukrajinski meji. Odložil je skodelico na mizico ob postelji in se zastrmel vame. Res ne vem, kaj bi razen hvala morala še reči. Molče sva se gledala. Stopil je proti vratom in šel. Uživala sem v malce nenavadnem okusu čaja in spet je stal na pragu kupeja Florian ... Oprostite, če se vam ne zdim preveč predržen, bi vas vprašal, h komu potujete v Moskvo ... Malo neobičajno je, če se ženska sama odpravi na tako pot ... Vem, vem, sem nasmejana razblinjala njegovo zmedenost, vse, kar je za javnost, vam lahko povem; potujem k prijateljici ... Najin pogovor je zmotil prihod carinikov. Ukrajinska meja. Še bo čas za klepet, mnogo

časa, je dodal Florian. Še bliže Moskvi smo, je pobožno dahnilo moje srce. Prostrana skrivnostnost, v globelih moje duše leži zapis o njej. Čutim. Tej skrivnosti naproti romam in sem srečna.

Nekam predolgo, sivo socialistično stojimo na železniški postaji. Ure odtekajo, nihče nič ne reče. Nejevoljni smo in Florian pojasni, da bomo pot nadaljevali šele proti večeru. Zgodi se, to je Sojuz ...

Moje počutje je postajalo pelinasto. Nestrpnost? Rušenje idealov? Ne vem. Vsekakor je svetost mojega romanja nedotakljiva.

Postaje na romarski poti pa so različne, tudi romarji;

ROMANJE

nekateri gredo na božjo pot iz pobožnosti, nekateri iz radovednosti ... Moskva pa je še daleč ...

Proti večeru smo res nadaljevali pot, utrujeni, zbiti. Niso nas zanimale lepote Karpatov, stotisoče luči Lvova je odplavalo mimo nas brez pravega odziva. Spati, le spati in na nič misliti ...

V rosнем jutru z vročimi sončnimi žarki nas pozdravlja Kijev. Spet smo na stranskem tiru, tokrat daleč od postaje. Nihče nič ne reče, ne vpraša. Odgovore poznamo, zato mirno čakamo. Šele popoldne se začnemo počasi premikati.

Pridite, me vabi Florian, nekaj bi vam rad pokazal. Grem z njim in skupaj občudujeva Kijev. Pripoveduje mi o vsem, kar vidiva, čudovit je otoček sredi Dnjepra, bleščeče cerkve, mogočni samostani; z zanimanjem poslušam. Razkrije mi, da je po poklicu diplomiran geograf, a iz finančnih razlogov dela na železnici. Veste, pri nas je zdaj sivi socializem, grenko pribije.

Te oči ... Neskončno zelene kot ukrajinski gozdovi ... Strmijo vame, sprašujejo, odgovarjajo, božajo, hrepenijo, sanjajo, se smejejo, čakajo, prosijo, se zahvaljujejo, slikajo sanje ... Zelene poti do srca gozdog, do šumenja trav; pričakovanje zelenih poljubov ali le preblisk zelene topline ... Ničesar ne moreva izgubiti ...

In je njegova roka previdno objela moj pas in vsa zelena toplina je zaigrala na dušo; nič več besed ... Poljub na čelo, na lase, na lice, na oči, ... In sta roki nežno sklenili obroč okrog mojega telesa in so se globine oči do daljnih svetlih zvezd našle; tako sva stala tam. V omami. V zelenem.

Trenutek zavedanja, divjesladki obroč se razklene,

komaj opazna senca začudenja nad samim seboj preleti njegov obraz. Stojiva in se gledava ... Oprosti, šepeta, tako divje sem si želel tvoje bližine, že od prvega trenutka, ko sem te zagledal na postaji, oprosti ... Nasmehnila sem se. Čemu opravičila? Zaradi nekaj poljubov, ki sem jih tudi sama želela ... Ne razumem, je zamrmral in njegov pogled je potemnel. Tudi sama nisem razumela.

Odšla sem v svoj kupe z izgovorom, da sem malce utrujena. Še vedno nisem razumela. Nisem Rus, Tatar sem, to pa je nekaj drugega, je med pogovorom večkrat omenil s poudarkom. Da, on je nekaj drugega. Tudi jaz, ko se potopim v prostranost teh zelenih oči.

Kmalu prečkamo še eno mejo. Koliko mej na tej poti! Večer nad rusko ravnico je spokojen in mehak; pisane lesene hišice so ovite v molk. O čem bi pripovedovale, če bi spregovorile? O težkem življenju ljudi, ki hrepenijo po daljavah ... O lepih Tanjah, Anjah in Natašah, ki zapuščajo te idilične hišice in se izgublajo v velikem svetu ...

O Rusija, polje malinje, sinjina, ki se v reki zre, do radosti in bolečine mi tvoja žalost ljuba je ... Z Jeseninom v mislih ležem.

Polnoč. Zvezde nad mano in luna nad mano, a malo vstran od postelje vrata, ki se neslišno odpirajo. V kupeju je polmrak. Mogoče sem sanjerala o tem neslišnem odpiranju vrat ... Florian. Vedela in čutila sem. Stoji ob postelji in me gleda. Oči imam priprte, verjetno misli, da spim. Kaj storiti? Odpreti oči in se razveseliti njegovega prihoda? Planiti pokonci in ga divje priviti na srce? Kar dalje igrati globoko spanje? Moj bog, ne vem. Vrgla bi se mu v naročje in se strastno ljubila z njim ... Moje telo hlepi po njem, moje globine ga slutijo. Zadržujem dih in se trudim imeti zaprte oči. Vsa drhtim, na čelu začutim potne kaplje. Divja strast se me loteva, ampak ... Zakaj tako ali zakaj ne tako? Ne vem. On pa nepremično stoji in me gleda; slišim njegovo nenakomerno dihanje, zdi se mi, da je premaknil roko, da, čutim to vročo roko nekaj centimetrov od obraza, kot da me hoče pobožati. Oh, ne! Ne bi vzdržala. A zakaj ta moja igra, ko pa vsako vlakno moje biti kriči po njem? Še vedno ne vem. Neki hudič ali angel varuh mi brani, da bi storila karkoli. Le čakam, čakam ... Kako dolgo? Pet ali deset ali dvajset minut? Je bila večnost? Ni se mi približal. Obrnil se je in čisto tiho zapustil kupe. Vrata so rahlo zaškrtnila, komaj slišni koraki po hodniku so se oddaljili in le enakomerno drdranje vlaka je ostalo ... Ni se vrnil. Oni se pač ne vračajo.

V koprenastem jutru je na obzorju zasijala Moskva ... Najlepše zelene oči so mi spokojno pomežiknile. V slovo? VALERIJA PERGER

Moja mama je umrla pred Banuto

Padla je po stopnicah, v vratu je hrsknilo in moje mame ni bilo več med živimi bitji. Na pogrebu sem med drugimi uzrl tudi gospoda župnika Borisa. Videl sem ga prvič po najinem pogovoru v spovednici. Kar precej star je že bil. Moja mama ga zagotovo ni bila vesela ob svojem mrtvem telesu. Gospod župnik Boris namreč že dolgo ni več bil župnik. Tega mu moja mama ni in ne bo nikoli oprostila. Najbolj zanimiv pri njegovem odhodu iz objema cerkve je vsekakor sam vzrok za to njegovo odločitev. Marsikateremu gospodovemu služabniku so že zapela prepolna jajca, iz tega je nato pri kakšnem vzniknila še ljubezen, najprej skrita, nato že takšna s trebihom in pastir je zaprl pridigarke bukvice. Temu našemu gospodu Borisu se ni zgodilo nič takega. Nobene ženske, nobenega moškega, nobenega otroka se ni dotikal na nespodoben način. Povsem sam od sebe se je nekega jutra po dolgem premišljevanju zbudil, ugotovil, da v vsem tem ne vidi več nobenega smisla, se nato na zgodnji nedeljski maši upravičil vernikom, tudi moji mami, in jih še zadnjič blagoslovil z besedami: *Pojdite v miru! Ne zahtevam, da me poskušate razumeti, pa tudi o svojih doganjanjih v zvezi z bogom vam ne bom razlagal*, in je za zmeraj sestopil s prižnice.

Pri naju doma so ženske seveda staknile glave v vroč obroč pogovorov: *Mene ne bo nihče prepričal, da za vsem tem ni nekaj odzadaj. Pa saj ne more kar tako ajns cvaj draj reči, ne bom več župnik, že dve uri ni in ni popustila soseda Frida.*

- Ne vem, no, ampak vseeno se mi le zdi, da ima Nežika prav, ko pravi, da se mu je po tistem popotovanju nekaj obrnilo v glavi, je bila z mnenjem moje mame solidarna mala debela hišnikova žena.

Moja mama se je namreč zavzemala za trditev, po kateri bi gospod župnik Boris ne smel potovati po Indiji. Ta dežela znori še tako brihtno glavo, vzame še

tako stanovitnemu človeku njegovega boga.

Tu si je šarmantni župnik krepko počil drek za ušesa, saj je kljub zavedanju nevarnosti odletel na tisti indijski rog, ki je samo čakal, da mu zapelje dušo, zamenja kri in obrne glavo.

- In kaj bo počel sedaj? To ni samo greh proti cerkvi, to je greh proti postavi. Vsak človek je na naš svet za nekaj poslan. Proti temu se ne sme! Jaz sem sobarica, Frida šivilja, ti si svojemu hišniku narodila kup otrok in tako pač nisi nikoli delala kot učiteljica. Ženske moje, to nam je bilo namenjeno, kot so vse niti usode tistemu izdajalcu namenile biti v službi boga. Me drugo kot smo, ne moramo biti. On, ta grintava pasja dlaka, pa ti gre in se obrne proti svojemu rojstvu, proti materinemu mleku, ob tem pa nam še razlaga o svojih pogledih na boga, so se mami pocedile sline svete jeze.

- Ne vem, ne vem. Jaz sem skoraj prepričana, kako ga bomo prav kmalu videle s kakšno nam vsem znano namigušo, kako lepo z roko v roki postopata pred izložbenim oknom z otroškimi oblačili, Fridi nikakor ni šla v račun tista daljna dežela.

Le koliko takšnih omizij je po tisti maši praskalo po Borisovih možganih in jajcih ter koliko ljudi se je, kot moja mama, odločilo z vso dušo in telesom prezirati njegovo svobodno voljo?

Gledal sem torej tako ostarelega Borisa, pogledoval mamino krsto. Nisem jokal. Saj sem bil žalosten, a prav tukaj na pokopališču mi je naenkrat postalo jasno, kako pravzaprav nikoli nisem znal pokazati svojih čustev. Ne vem sicer, ali

je to prav in navsezadnje sploh potrebno, to jokanje ali pa ob kakšni drugi priložnosti smeh. A sem se sploh kdaj v tem svojem dosedanem življenju smejal? Sem se kdaj od srca nasmejal? Kdaj koga prav zares zasovražil? Imel koga neusmiljeno rad? Začutil sploh kdaj kakšno prijateljsko nagnjenje? Mogoče kdaj kaj bežno površnega, zagotovo pa tega drobiža, kar ga je pač bilo, nikoli nisem pokazal. Kaj je zdaj res? Nisem znal ali nisem vedel ali pa nisem hotel? No, ja, strah, strah mi je pa zares mnogokrat lomil kosti. Pa, saj je vseeno, ker namesto mene se je moja mama znala vsaj jeziti. In to jezo sem prav dobro čutil, kako se plazi proti iskreno užaloščenemu Borisu. Samo čakal sem, da bo pokrov odletel s krste, moja mama pa bo rohneče pokazala proti njemu:

Ti popovski kurac pa ne stopaj na to posvečeno zemljo s svojimi blodnimi nogami! Nimaš pravice motiti mojega slovesa od tega sveta, kjer sem verjela le tebi, vražje seme! Le tebi, ti pa, kot bi ne bilo nič za tabo, greš in se ne obrneš več. Vse resnice si vrgel na gnoj. Ne glej me tako, poberi se ali pa ne boš več mirno spal niti minute! Vsako noč ti bom pila kri, ti prinašala mraz v spalnico, te kaznovala za tvoj vzvišen napuh odhoda od nas in prihoda na moj pogreb. Me slišiš? To je moj pogreb in v zemljo želim biti položena mirna ter spokojna.

Krsta je seveda ostala na svojem mestu, z zaprtim pokrovom. Z Borisom sva se srečala z očmi. Kasneje ob jami mi je iskreno izrekel sožalje. Tudi teti Klari: *Še zmeraj je moški, ki žensko naredi mehko. Te njegove oči, mislim, sva po*

večerji za znanca srebala kavo in sedaj samo mojem stanovanju, zato ne bom nikoli verjela, kako ni imel ženske.

- Meni je vseeno.

- Seveda, vi moški na te stvari gledate drugače. Ti bi si pa zdaj že lahko kakšno pripeljal domov, zdaj, ko si sam, me je prestrelila s pogledom.

Jaz pa sem le mešal že mlačno kavo.

Nočni bar Paradiž je ostajal zmeraj isti.

- To pa zato, ker kurvarija ne potrebuje novih investicij. Ona že sama po sebi je, le neki prijeten prostor potrebuje, pa je, sem poslušal Banutino razlago o večnosti bara Paradiž ob mojem prvem obisku te znamenitosti hotela Panonija.

Sam sem o njem vedel že to, da se tukaj denarnim ponuja zadnja možnost zaslužka, ko vsi predhodni zažigi ne uspejo izbočiti šlica. Tu se po nastopih rokohitrecov in različnih ekvilibristov, ob nastopih striptizet nadejajo bolj pospešenemu pretakanju moških sokov. Kar se tiče mene, moram priznati, da me ni nobena od teh punc nikoli tako prevzela, kot me je prevzela tista napovedana z napovedjo: *U zadnji točki nocojšnjoga barskoga programa vas bo sa plesom Midnajt fantazij popeljala u svet seksualne fantazije čarobna Patronela.*

Zunaj se je že delal dan, ko sem se prav po tiho splazil pod odejo, tako budno počakal mamin odhod v službo in se predal Patronelinim fantazijam. Vse to, kar je počela s tistim plišastim medvedkom na plesnem prostoru, sem nato jaz počel z njo. Povsem drugače kot pred leti z Vinko. Star sem bil dvaindvajset let, za sabo imel prvih deset dni službe, počasi bi lahko postal moški. Da, če se mi ne bi sfizižilo že takrat v osnovni šoli. V resnici ni šlo za kakšno usodno zgodbo, zaradi katere bi imel potem posledice za vse življenje. Sploh ne, le še nekaj popolnih neuspehov pri ženskah se je nanizalo. Ti vsi skupaj pa so mi glasno in jasno že dali vedeti, kako je z mano in s to rečjo.

Že tretje leto je pod kuhalnico Borsia Ratnika bujto repo kuhala ekipa ivanovskega Vinogradniškega centra. Pripravili so preko 180 litrov repe in razdelili 450 gibanic. Za gostinsko ponudbo je skrbelo petnajst ljudi. Tam je bil tudi priznani vodja iz kuhinje Litostroja, ki je kuhala missicam na Sejšelih in pokojnemu Titu.

Domača rock skupina Teh High je s svojim prodornim zvokom zabavala zbrano množico. Za njimi so na oder stopili še Metulji. "Prekmurcem špili Prekmurci".

V LJUBLJANI BUJTA REPA

Pričetek pravega žura s skoraj praznim plesiščem. Ni trajalo ravno dolgo...

... in razlika je očitna! Noro rajanje je minilo ob štirih zjutraj. V Mursko Soboto sta odpeljala dva avtobusa, a brez tistih, ki so zaspali ali pa avtobusa iz takšnih in drugačnih razlogov zamudili. Se zgodi!

Prizorišče: menza tovarne Litostroj. Sprejela je preko 800 študentov. Po večerji so mize odnesli in priložnost sta dobila glasba in ples. Velik prostor se je kmalu napolnil, saj so vanj vdrla študenti s vstopnico brez večerje. Glavna zanimivost je bil alkotest, ki ga je lahko preizkusil vsak. O rezultatih testa ne govorite na glas.

Bobnar skupine Ten High - Berta. Med nastopom ga ne vidimo v vsem njegovem čaru, ker je obkrožen z bobni. Tokrat Berta v ekstazi.

To še spijem pa grem -- po novi spricer!

Tale reč na sliki bo v glavni vlogi konec marca v mariborskem Štuku. Vabljeni!

Prvi pozvačin Prekmurja - Franc Jerebic je zaželel Marku, predsedniku KPŠ, dobrodošlico. Po starem običaju mu je izročil vrtanek in vino.

Pozvačin ni bil osamljen, družbo mu je delal harmonikar Matjaž Kerman. Čas med večerjo je s prijetnimi zvoki prekmurske ravnice zapolnil cimbalist Andrej Sobočan.

Miklavževanje v Plitvici

Kronica za pridno Ines

Na predvečer šestega decembra, ko goduje Miklavž, so gostilno Urška v Plitvici v Apaški dolini do zadnjega sedeža zasedli najmlajši in njihovi starši iz Plitvice in okoliških krajev. Čakali so na dobrotnika Miklavža, ki je z malo zamudo prišel obložen z darili in seveda v družbi parkljev, ki so najprej naredili red med starejšimi in otroci. Bilo je nekaj strahu in solz, vse pa se je končalo v prijetnem vzdušju. Še vražja zloba je splahnela v nič

Simona Langa s Kapele je parkelj brez usmiljenja odnesel v sneg, ker mu pri molitvi ni šlo najbolje ...

ob dobroti, ki jo je med zbrane razdal Miklavž. Ta je v Plitvici nekaj posebnega, saj ima žensko nežen glas in roke.

Verjetno ne bo nič narobe, če izdamo, da se je Lojzka Kolaric iz Podgrada že sedemindvajseto leto potrudila, da so bili otroci obdarjeni. Ne koč je bilo obdarovanje bolj skromno. Otroci so bili presrečni, če so dobili zvezek, svinčnik in orehe, letos je bil Miklavž kar radodaren in nikogar ni pustil na cedilu.

Ines Wolf je bila med letom med najbolj pridnimi deklicami ... Miklavž je to opazil in dobila je darilo in kronico. V ozadju je ponosni očka Rajko.

Parklji so najprej počistili teren. »Žrtev« je bil tudi Ivan Tropenauer iz Radvenec pri Negovi, ki so ga dobili pri pijaci. Ker je kršil prometni zakon, so ukrepali, ženske pa so se smejale ...

Najmlajši Danijel Šuman iz Plitvice se je stisnil k mami. Tudi nekaj solz je bilo, pozneje pa ga je Miklavž razveselil z darili.

In tako je bilo, ko je parklje minila hudobija. Prijazno so hodili med obiskovalci in Miklavžu pomagali pri obdarovanju.

Tomi Kardinar iz Lešan in Manuela Tišler iz Podgrada sta si sama upala zaplesati z Miklavžem. Med letom sta bila zelo pridna in tudi moliti sta znala ... Miklavž je obljubil, da prihodnje leto spet pride. (Foto: Jure Z.)

Lastnika gostilne Urška v Plitvici Marija in Pavel Tropenauer sta se morala pokesati za grehe. Vse jima je bilo odpuščno, smeh je bil sproščen, Miklavž pa prijazen.

Dvajset let vsak teden v Nemčijo in nazaj V Veržeju se ob nedeljah dedki zbero

Zakaj ne bi bilo življenje lepo, prijazno in sosed sosedu prijatelj? Tako nekako si je reklo pred petimi leti nekaj Veržejskih klenih dedkov. In na predlog upokojenega dolgoletnega šoferja avtobusov gospoda Andreja Repija je nastal v okrepčevalnici Kasač Nade Hanžekovič v Veržeju Nedeljski dedkov kot. Gre za klub, katerega člani so lahko le dedki, ki se udeležujejo nedeljske pozne »meše«.

Teden se kar razvleče in Veržejski dedki že komaj čakajo nedelje. Večina je upokojenih in še posebno tistim je nedeljsko druženje dobrodošlo. Najprej gredo k pozni nedeljski maši, ki se začne ob pol desetih in se konča ob pol enajstih. To je čas presoje dejanj, storjenih v preteklem tednu. Znebiti se je potrebno morebitnih grehov; napolniti dušo z dobrimi nameni za naslednje dni. In ko se odprejo cerkvena vrata, je zunaj spet domač vsakdan. Poln je skrbi, dela, načrtovanj.

In Nedeljski dedkov kot pri Kasaču je koticček, v katerem se srečajo in pogovarjajo vrstniki; moški z bogatimi življenjskimi izkušnjami. Posameznik nikoli ne ve vsega. Za mnenje, nasvet, pomoč vpraša in prosi sovaščana, sosedu, klubskega prijatelja. In v »kotu« se sreča do dvajset dedkov. Druženje traja prav toliko časa, kot je bil dolg cerkveni obred ali še manj. Ob dvanajstih čakajo doma nedeljsko pogrnjene mize. Točni morajo biti, ker bi se drugače gospodinje hudovale.

Najstarejši član kluba Nedeljskih dedkov kot je upokojeni kovač Slavko Pečič. Ima pet vnukov, vnukinjo in pravnuka. Pečič je blagajnik kluba. Družbo sestavljajo moški s pestrimi poklici. Jože Kuhar in Anton Gaberc sta kmeta, Stanko Šterman pa zidar.

Svojevrstno redkost v klubu, v Prlekiji in celo Evropi predstavlja dedek Janez Metličar. V Nemčiji je zaposlen trideset let. Pred dvajsetimi leti se je vrnila žena z otroki domov v Veržej in neutrudni ter družini in Veržejem zvesti Janez se domov pripelje sleherni petek in se vrača ob nedeljah. Ob takšni priložnosti prevozi (v obe smeri) okoli 1400 kilometrov. Še nikoli ni izostal z dela. Ne ovirajo ga sneg, poledica, vročina, neurja ... Je monter težkih cevi v hidroelektrarnah in drugih podobnih objektih. Dela na terenu po Nemčiji, včasih v Italiji, Belgiji. In vedno sta v bližini letalo in avtomobil, ki mu omogočita vožnjo do Veržeja. Njegovo vztrajno romanje bo trajalo še pet, šest let.

V družbi dedkov se prijetno počuti tudi Vinko Kapun. Je strojni ključavničar. V svoji delavnici popravlja sovaščanom različne tehnične naprave. Je daljni sorodnik znanega narodnjaka, zgodovinarja, teologa dr. Frana Kovačiča, ki je veliko pripomogel k priključitvi Prekmurja matični Sloveniji.

Tista nedelja, ko sem se znašel med Veržejskimi dedki, je bila dan pred Miklavževim. In ker je ta sveti mož zaveznik mlinarjev in brodarjev, je plačal tokratni dopoldanski prigrizek upo-

Člani družabnega kluba Nedeljski dedkov kot Veržej. Postregla jim je Nada Hanžekovič (četrti z desne), saj se srečujejo v njeni okrepčevalnici. Foto: F. Š.

kojeni mlinar Milan Verbajnsak. In tu so bili zbrani še Franc Rauter, upokojeni ključavničar, Štefan Arvaj, upokojeni delavec Mure, Mirko Sonaja, kmet, ki se ubada s kmečkim turizmom in rad dirka s kasači. Je najmlajši član kluba. In te družine tega dne ne bi bilo, če ne bi bilo Andreja Repija, ki je idejni vodja.

Tokrat ni bilo v družbi strojnega kovača Alojza Preloga, avtoprevoznika Štefana Maučeca, mesarja in predsednika vaškega nogometnega kluba Mirka Osterca. Manjkal je Janez Ferenc, prejšnji tajnik Krajevne skupnosti Veržej. In ni bilo trgovca Draga Frasa. Bil pa je Marjan Koroša, ki je v klubu pripravnik. Njegov sin pričakuje naraščaj v naslednjem tisočletju ...

Nedeljska srečanja so torej namenjena zgolj ohranjanju dobrih odnosov med sovaščani. In ob kozarčku domačega si »poglararji« družin izmenjajo življenjske

izkušnje. Kritizirajo in hvalijo dogodke časa. Kujejo duhovite zgodbe, po katerih so Veržejci znani že od nekdaj. In tudi na žene ne pozabljajo. Letos so imeli Martinovo srečanje dedkov in babic. In skupaj bodo počastili božič in prihod leta 2000.

Gospa Nada Hanžekovič je zadovoljna, ker so si moški omislili nedeljska srečanja v njenem Kasaču. Iz hvaležnosti je letos povabila stalne goste na piknik v Markovce na Goričko v Prekmurju.

In tisto predmiklavževsko nedeljo ura še ni bila dvanajst, ko so se dedki porazgubili domov. A če pridejo moški ob nedeljah domov malo pred dvanajsto, kosilo običajno ni kuhano. Če zamudijo pol ure, jih gospodinje oštejejo, ker je hrana postana ...

FRANČEK
ŠTEFANEK

AZORI – DEVET BISEROV

Tatjana na vrhu Serre do Cume

Feri ob slapu na otoku Flores

Hortenzije so zaščitni znak Azorov.

Poti odkrivanj zanimivosti tega sveta sta se Tatjani Zagorc in Ferencu Királyu združili pred osmimi leti. Tatjana je diplomirala na Oddelku za živilstvo na Biotehniški fakulteti, kjer je sedaj zaposlena kot mlada raziskovalka. Lani je zagovarjala magistrsko nalogo, v kateri je proučevala vinske kvasovke ubijalke, ki imajo zanimivo sposobnost, da lahko s svojimi produkti uničijo druge kvasovke. Trenutno opravlja eksperimentalni del svoje doktorske naloge na Inštitutu za uporabno molekularno biologijo v Saarbrücknu v Nemčiji. Poleg študija se posveča tudi hobijem – aerobiki in filateliji, skupaj s Ferijem pa kolesarjenju in potovanjem. Feri, razpet med študijem fizike in računalništvom, je strokovnjak za nekatere operacijske sisteme UNIX, še posebno za njemu najljubši operacijski sistem LINUX. Umetniška žilica staršev umetnikov se pri njem kaže pri pisanju programov za najrazličnejše računalniške aplikacije. Pri njem bi težko potegnili mejo, kaj je hobby in kaj delo, vsekakor pa ne eno ne drugo ne gre brez računalnika.

Z risbo na pomolu v Horti si skušajo vraževerni mornarji z vseh koncev sveta zagotoviti srečo na morju.

Tatjana s klepetavimi domačini v zavetju pred dežjem.

Obiskovalec vasi Furnas ima občutek, da se sprehaja po preluknjani pokrovki, kajti para prihaja na površje iz nešteti odprtih in vrečev.

V Anjosu stoji spomenik Kolumbu, ki se je leta 1493 na poti proti Evropi ustavil na otoku Santa Maria.

Vila Nova da Coa, menda najmanjše evropsko mesto, si je mestne pravice pridobila z vdanostjo kralju.

Vetru in razburkanemu Atlantiku izpostavljena Faja Grande je najzahodnejša evropska vas.

Višavska pokrajina na otoku Pico je naravni rezervat.

Pico, najvišja gora Portugalske, daje s svojimi 2351 m pečat celotni osrednji skupini otokov.

Najimprezivnejši pogled na vulkanski krater je na otoku Corvo.

NARAVE SREDI ATLANTIKA

Pomorsčaka, ki se s svojo barko odpravi na pot iz Lizbone v New York, pozdravijo na prvi tretjini poti Azorski otoki. Devet majhnih biserov, nanizanih na srednjeatlantskem hrbtu, ga povabi v zatočišče, da pokrpa svojo barko in poplakne slano grlo z dobrim azorskim vinom. Azori ležijo v Atlantiku v višini Lizbone. Svoje zvenče ime so dobili po pomoti, saj se ptice, po katerih so jih poimenovali, imenujejo mišje kanje in ne kragulji, kot so napačno mislili prvi prebivalci. Azorski arhipelag tvori devet naseljenih otokov: Sao Miguel, Santa Maria, Terceira, Graciosa, Sao Jorge, Faial, Pico, Flores in Corvo. Najvzhodnejši otok Santa Maria je od evropske celine oddaljen 1450 km, medtem ko je najzahodnejši otoček Corvo oddaljen še dodatnih 650 km. Še pred nekaj desetletji so te razdalje preprečevale izmenjavo izdelkov in tudi tesnejše medsebojne stike tako, da so se na posameznih otokih oblikovali različni običaji in dialekti. Že od srednje 15. stoletja pripadajo Portugalski, čeprav so si jih za kratek čas prilastili tudi Španci. Azori so si avtonomijo v okviru Portugalske pridobili leta 1976. Četrta milijona prebivalcev se ukvarja s kmetijstvom, ribolovom in turizmom. V glavnem mestu Azorov, Ponta Delgadi, je tudi univerza.

Poti na Azore pa ne najdejo le pomorsčaki. To poletje sva na Azore krenila s Ferijem, mojim življenjskim sopotnikom, da bi preverila govorice, ali je to res raj na zemlji. To čudo narave, nastalo v mukah vulkanskega delovanja, prevzame človeka s harmonijo vulkanskih form in barv. Oči popotnika pritegnejo jezera v pradavnih vulkanskih kraterjih in obala, na kateri bodo za vekomaj ostali sledovi nekoč razbeljene lave, ki je na poti do morja izgubljala svojo moč. Razbohotene forme dopolnjujejo hortenzije, ki obdajajo ceste, ločujejo pašnike in konec koncev rastejo že kar vsepovsod. V nasprotju s sredozemskimi otoki tukaj ne najdemo templjev in drugih arheoloških znamenitosti. Narava in prijazni ljudje sta glavni znamenitosti otokov.

Mozaik njiv, pašnikov in vinogradov

Ko se človek postavi na rob Serra do Cume, vzpetine na otoku Terceira, ima občutek, da bo kar poletel v neznane daljave, kamor ga vabi skrivnostni ocean. Pod njim se razprostira mozaik pašnikov in njiv, kot da bi jih kakšen arhitekt z ravnilom vrisal v zemljo. Zdi se, da je poskrbljeno za vsak košček dragocene zemlje. Ne samo ravnila, tudi strma pobočja so skrbno obdelana. Na strmih pobočjih zaliva Sao Lourenco so druga nad drugo kamnite ograde, v katerih se pri tleh skriva vinska trta. Trta na Azorih raste namreč med vulkanskim kamenjem brez opore kola, zato je potrebna ograda, ki jo ščiti pred vetrom. Za pašnike pa uporabljajo vse dostopne površine, kjer raste trava. Zato se popotnik ne sme ustrašiti, če mu za hrbtom zapiha kakšen bik. Lepo počasi se mu mora umakniti ... Govoriti je lahko! Sama sem jo kar urno ucvrla, bik pa seveda za meno!

Tudi vulkanski stožci so lahko simpatični

Bila je ljubezen na prvi klik, kajti Pico je zelo fotogeničen. Slikala sva ga z vseh strani, z letala, z morja, z drugih otokov in še od kod. Pico, ta 2351 m visoki vulkanski lepoteč, daje pečat celotni srednji skupini otokov. Včasih se okoli vrha podijo tančice oblakov, vendar ga je pogosto mogoče videti v vsem siju njegovih modrosivkastih barv. Mnogo turistov se povzpne nanj, saj se z vrha ob lepem vremenu obeta čudovit razgled na sosednje otoke. Midva sva vzpon pustila za naslednji obisk Azorov, kajti tja se bova vsekakor še vrnila. Tako kot je v davni izbruh vulkana povisal Pico, je izbruh zadnjega vulkana na Azorih po površini povečal otok Faial. Narava je svojo strašansko moč pokazala v letih 1957/58. Seriji več kot dvestotih potresov je sledil izbruh, ki je z vulkanskim pepelom prekril del otoka in ga celo povečal za dobra dva kvadratna kilometra.

Kjer se kosilo skuha v zemlji

Hrana na Azorih je zelo okusna, porcije pa so velikodušno odmerjene. Sladokusce čaka pravo bogastvo slastnega peciva, ki ga znajo Portugalci tako dobro pripraviti. Prevladujejo jedi iz svinjskega mesa in rib, kombinirane s krompirjem. Poleg krompirja, kot ga poznamo mi, uporabljajo za kuho tudi yam, ki ima obliko korenike. Kuhanje yama je pravi podvig, saj traja deset ur. Če pa je yam prestar, ga uporabijo za kurjavo. Na otoku Sao Miguel, v okolici mesteca Furnas, se razprostira območje vročih vrelcev, gejzirjev. Tam lahko poskusimo krajevno specialiteto *Cozido das Furnas*.

V lončene lonce naložen krompir, riž, korenje, zelje, kosi piščančjega in svinjskega mesa, mesenih klobas in krvavic se v štirih urah v lastnem soku kuhajo s pomočjo toplote, ki prihaja iz zemeljskih globin. V vreče zavite lonce namreč zakopljejo v pesek nad toplozračnim vrelcem. Takšna domača pojedina se dobi tudi v gostilnah v okolici jezera. Posamezni gostilničar pripelje v kuho tudi po dvajset tako napolnjenih loncev, kajti pravi *Cozido das Furnas* je kuhan s pomočjo vulkanske energije.

Po stopinjah Kolumba

Na otoku Santa Maria naju je prijazen možakar odpeljal do Anjosa, vasice, ki je postala slavna po tem, da so njeni prebivalci Kristofu Kolumbu sprva preprečili zasidranje v njihovem pristanišču. No, potlej so si premislili in slavni pomorščak se je lahko zasidral in se v njihovi kapelici zahvalil bogu za uspešno plovbo. Časi pomembnih dogodkov na otoku Santa Maria pa so mimo. Ta otoček se že dolgo ne more pohvaliti s čim zanimivim. Svoj razcvet je doživel v 50. in 70. letih, ko so imeli Američani na njem svojo vojaško bazo.

Dandanes je Santa Maria kraj, kamor se zateče nekaj miru in odmaknjenosti potrebnih turistov. Tako ostajata dve od najlepših azorskih peščenih plaž nagrada tistim, ki le obiščejo otok.

Med delfini in kiti

Dandanes se odpravljajo turisti na lov s fotoaparati in kamerami, toda dobro desetletje nazaj je potekal na Azorih pravi lov na kite. Zgodilo se je, da so kakšen dan privlekli v pristanišče tudi po trideset mrtvih živali. Toda ti časi so na srečo kitov mimo. Zadnjega kita so na tradicionalen način ulovili leta 1987. Le muzej v Lajesu in zapuščene tovarne so priča kruti zgodovini, ki pa je veliko azorskim družinam predstavljala vir preživetja. Z izkušenim domačinom smo se v družbi danskega in angleško-ameriškega para odpravili na odprto morje. Že kmalu smo se približali jati delfinov, ki pa nas niso preveč vznemirili, kajti bili smo v pričakovanju nekaj večjega. Brez prave pomoči s kopnega, kajti morje je bilo tisti dan pokrito z meglico in opazovalci na kopnem nam niso mogli pomagati pri lociranju kitov, smo bili prepuščeni močnemu motorju čolna in sreči. Le-to smo očitno imeli, kajti po debeli uri iskanja nas je že malo žalostne predramil vodnikov glasni YES!

V daljavi je zagledal kite glavače. Vsi vzhiceni nad veličastnim trenutkom kar nismo mogli varčevati s posnetki. Feri, Danka in Američan so kronali to enkratno opazovanje s spustom v morje, kjer so z varne razdalje opazovali te markantne živali.

Krajevna specialiteta *Cozido das Furnas* se kuha v loncih, ki jih zakopljejo v -peščene vulkanske pečice-.

Kraljestvo za dobro kolo

Eden od ciljev, ki sva si jih s Ferijem zastavila pred odhodom na Azore, je bilo kolesarjenje na otokih. Odločila sva se, da bova kolesa najela na posameznem otoku, kajti mislila sva, da bi imela preveč problemov s transportom, če bi vzela s seboj svoji kolesi. Po pripovedovanju drugih kolesarjev pa transport koles med otoki ni bil tako problematičen. Večji problem sva imela midva, da sva sploh našla izposojevalnico koles. Tako sva včasih ob škripanju preutrujenih koles sanjala o najinih konjičkih, ki sva jih pustila doma. Večina podvigov nama je v celoti uspela, eden pa se je končal tako, da sva morala iskati prevoz na vse štiri - naju in kolesi, od katerih je eno omagalo na strmih klancu. No, včasih sva imela tudi srečo in sva dobila dobra kolesa, tako da sva lahko opravila kakšno daljšo, recimo 100 km dolgo etapo. Tako bo ostalo nepozabno kolesarjenje okoli otoka Pico, kjer sva dirjala med dežnimi kapljami mavrici naproti. Pravi kolesar se ne ustraši dežja!

Zastonj kampiranje v štoparskem rajju

Štopanje na Azorih je bilo zabavno in nepričakovano. Sprava nisva niti razmišljala o tej možnosti, ki se je kasneje izkazala za izvrsten način spoznavanja ljudi in azorskega načina življenja. Za vedno nama bodo ostali v spominu obrazi nekaterih ljudi, ki so naju prevažali naokrog: vitalni osemdesetletnik, nekdanji direktor banke, ki je z nama preživel nedeljsko dopoldne in nama z vso zavzetostjo razkazal znamenitosti otoka Faial, prijazni gozdar, s katerim sva križarila po otoku Flores in štela zajce, kajti možakar je bil odgovoren tudi za spremljanje populacije zajcev, da se le-ti ne bi preveč razmnožili; da sploh ne omenjam prijaznih kmetov, ki so nama z namigom glave nakazali, da naj kar skočiva na njihov pick-up, ki na Azorih pogosto nadomešča traktor. Misleč, da je zastonj kampiranje potegavščina, ki so si jo privoščili v vodniku, sva se potem sama prepričala, da je to vendarle res ali pa je plačilo le simbolično.

Za konec

To so zgodbe, ki so Azore naredile več kot le raj na zemlji. Ljudje so bili tisti, ki so naju očarali s svojo sproščenostjo in odprtostjo. Takšni so pač Portugalci! Čudoviti svet Azorov, ki ga tvorijo vulkanska tla, rastlinje in živalstvo, ocean in ljudje, vabi, da ga odkrijete. Vsak od devetih otokov vas bo očaral s kakšno od svojih posebnosti in ne bo vam dolgčas ne na kopnem in ne na morju. Pa da ne boste mislili, da boste tam edini Slovenci, midva sva namreč že kar na začetku srečala par iz okolice Ljubljane. Na svidenje na Azorih!

Bazaltne formacije na otoku Flores so nastale ob zelo hitrem ohlajanju lave.

Nedeljsko popoldne na bikoborbi, kjer mladci pokažejo, koliko poguma premorejo.

Melita Osojnik: Marko skače

Melita Osojnik je izdala v sodelovanju z aranžerjem in izvajalcem Blažem Jurjevičem novo kaseto z naslovom Marko skače - slovenske ljudske pesmi za otroke.

Na kaseti je deset priredb ljudskih pesmi: Marko skače, Šmentana muha, Lisička je prav zvita zver, Srečali smo mravljo, So ptički se ženili, Pod to goro zeleno,

Prvo leto služim, Komar se je oženil, V svet krojači so odšli in Polževa snubitev. Melitina interpretacija bo otrokom približala ljudsko pesem na igriv, humoren način, saj je s poudarkom na sodobnem zvoku, ki je otrokom blizu, združila tradicionalno s sodobnim. Tudi tokrat je k sodelovanju povabila manjši otroški zborček, ki je vnesel svežino v končno zvočno podobo posnetkov. Obenem pa bo to spodbudilo majhne poslušalce, da se ob poslušanju pridružijo in tudi sami zapojejo.

Prijazno naslovnico je naslikal Veno Dolenc.

MARKO SKAČE
Slovenske ljudske pesmi za otroke
Melita Osojnik

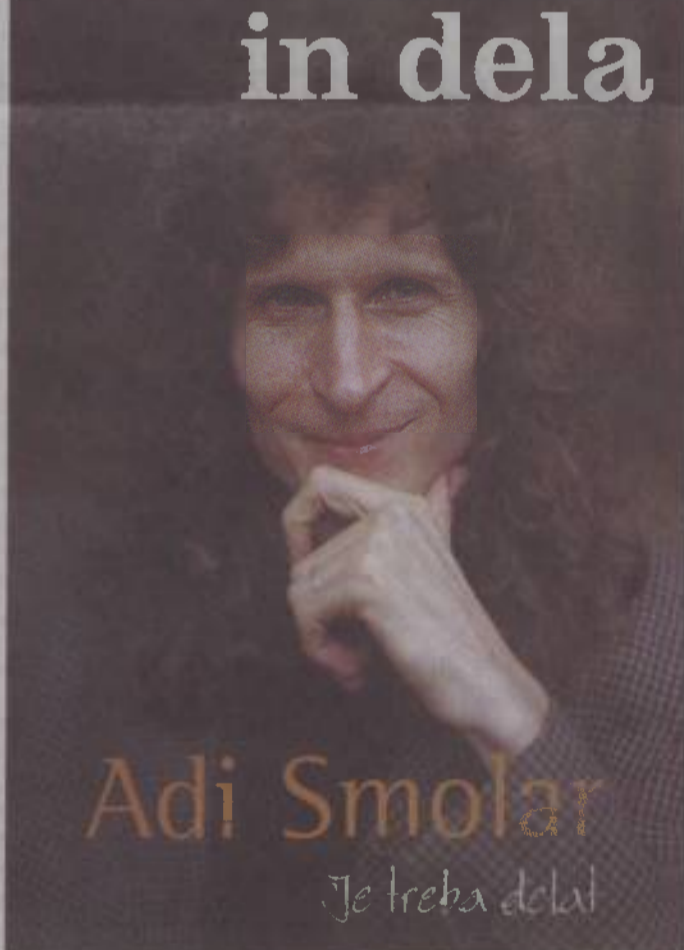
Pevec Ivan Hudnik je tisti človek, ki mu je poslovna sreča neredko naklonjena, a je eden redkih glasbenikov pri nas, ki se lahko baha s svojimi izkušnjami pri rock, narodnozabavnih in pop zasedbah. Toda Ivanov značaj ne pozna bahanja, saj so glasbena kilometrina, poznavanje in zanimanje za raznovrstnost, ki je v glasbi brezmejnja, stvari, iz katerih je le črpal energijo za nadaljnje ustvarjanje.

Ustvarjanje, ki ga zdaj lahko brez kakršnekoli skromnosti poimenuje profesionalni odnos do glasbe. To mu priznajo tudi tako veliki pevci, kot je Al Bano, pred katerim je letos nastopil v Hali Tivoli. Ta italijanski pop zvezdnik mu je namreč takoj po prihodu z odra stisnil roko in mu iskreno dejal: »Komplimenti, komplimenti!« Njegovi skladbi Zelene livade in Imejmo se radi pa sta kot nekakšni himni, brez katerih ne mine nobena zabava.

Napisal sem melodijo pa je naslov Ivanovega zadnjega albuma, ki je izšel po treh letih njegovega umika z glasbenih odrov. Na njem boste našli deset skladb. Z naslovno se je Ivan predstavil na festivalu MMS. Moj dom je tvoj in Tako ljubezen se rodi sta dueta s Simono Weiss, skladbo 2000 pa je Ivan zapel z operno pevko Rebeko

Ivan Hudnik

Radovan, sestro znane pevke Norine.

Zadnji projekt je skupaj s sodelavci dolgo ustvarjal, predvsem zato, ker je bil tokrat resnično natančen. Hotel je narediti nekaj, kar bo zvenelo brezhibno. Tisti, ki so ga že slišali, pravijo, da že dolgo niso slišali tako popolnega albuma. Upa, da se bodo pesmi s tega albuma prijele tudi med poslušalci.

Včasih se pošali pa pravi, da je morda prišel čas za spremembe. Namreč, Zelene livade so postale uspešnica po desetih letih njegovega ustvarjanja, Imejmo se radi pa natanko deset let zatem. Zdaj pa dobre odmeve pričakuje pet let kasneje. Prišel je torej čas, ko se mu uspešnice dogajajo pogosteje.

Skupina praznuje letos peto obletnico, ki jo bodo zaznamovali z novim albumom. Tako kot prejšnji dve plošči MCMXCV, X in Ogenj, bo imela tudi najnovejša z naslovom III dobro hardrockersko vsebino.

Po videospotih skladb Amsterdam, Stare device in Ogenj se člani skupine Requiem tudi tokrat pripravljajo na snemanje videospota, tokrat za skladbo Kaja, v kateri bo nastopila v glavni vlogi znana lepota Dona Olah iz Lucije pri Portorožu.

Če želite o skupini Requiem zvedeti kaj več, lahko pišete na naslov: Requiem, Rusjanov trg 1, 1000 Ljubljana.

Adi - dela

in dela

Zvezdni prah

Akademski pevski zbor ljubljanskih študentov Tone Tomšič se z dirigentom Stojanom Kuretom pravkar mudi na enomesečni koncertni turneji v Argentini in Čilu. Povabila sta ga argentinska fundacija Coppolla in argentinsko ministrstvo za kulturo. Vabilo so pevci prejeli takoj, ko so dobili zmagovito nagrado za leto 1999 na zborovskem festivalu v Evropi v Toursu.

S skladbo V vetru rdečih zastav si je skupina Kalamari v pretekli sezoni pridobila drugo mesto na Slovenski popevki, zato ni čudno, da so tako naslovili tudi svoj tretji, sveži album, ki je izšel prejšnji teden. Sicer pa Kalamari sploh niso tako rosno mladi; za njimi je šest let dela. Ime Kalamari so si izbrali samo za en večer, potem pa so ostali skupaj kar več let. Medtem so posneli videospot že za drugo skladbo - Grem v Osmico -, pri snemanju pa je sodelovala tudi hudomušna ekipa TV Popra.

Marta Zore si po ločitvi ureja življenje v Kranju. Kupila je že stanovanje, v katerem prebiva s svojim sinom Mihcem, ki bo čez mesec star leto in pol. Seveda pripravlja tudi nove skladbe v studiu. Ko je Marta delovna, jo Miha čaka po vrtcu pri njeni mami ali sestri. Živi po ustaljeni poti, le otroka vidi bolj malo. To je pač cena samohranilstva.

Gianni Rijavec se je lotil internacionalizacije slovenske Zdravljice. Besedilo je prevedel v angleščino in se lotil uresničevanja projekta, kjer bi znani evropski izvajalci na posebnem koncertu Prešernovo Zdravljico peli kar v dvanajstih jezikih. V svojem jeziku se pesmi že učijo: Toto Cotugno, Alexis, Petar Grašo in en del avstrijskega dueta I Waterloo. Vsak pevec, ki bo zastopal svojo državo, bo pel osnovno kitico v svojem jeziku, vsi pa skupen refren v angleščini. Hkrati bo nastala tudi zgoščenka, na kateri bosta ena od jezikovnih različic in angleška različica ter najbolj znani hiti vseh dvanajstih nastopajočih. Čisti dobiček od te zgoščenke bo namenjen Unicefu.

Aleksander Mežek in prijatelji - Pred vašimi očmi, saj se lahko pohvali, da je prvi slovenski izvajalec zapisan na DVD-nosilec. Kaj je DVD? To je zapis slike in tona na kompaktni disk. Poleg DVD-ja je Mežek predstavil še dvojni album in kaseto. Gre za posnetke koncerta ob pevčevi petdesetletnici, kjer poleg njega nastopajo še Tomaž Domicelj, Tomaž Pengov, Janez Bončina - Benč, Peter Lovšin, Adi Smolar, Zoran Predin in Andrej Šifrer.

Se sprašujete, kaj dela? Adi Smolar je človek, ki pač ne počiva, in če ne ustvarja glasbe, piše pravljice oziroma zgodbe za otroke ali kak roman ali pa besedila za druge glasbenice in glasbenike. Torej Adi dela in dela, trenutno na tem, da se bo njegova najnovejša plošča dobro prodajala. Zato ni naključje, da jo je poimenoval Je treba delati. Če je pa res tako. No in kot je za Adija značilno, se mu za prodajo res ni treba naprezati. Plošča in kaseta gresta za med.

Za konec tisočletja pa je prispeval še takle nasmešek, kot ga vidite na fotografiji.

VELIKI PÉNOSKOP

ZA LETO 2000

Pripravlja:
Agencija Hogod

za mlade od 6. do 96 leta, ki priznavajo ljubezen

Jaz sem! Oven je prvi spomladanski znak elementa ognja in pristne narave. Vaša

OVEN
(21. III. – 20. IV.)

ustvarjalna moč, nagnjena k pustolovščinam in raziskovanju, vas bo v novem letu zapeljala v nekoliko mirnejše vode, kot so bile doslej. Nekajkrat se boste znašli na startu in tako imeli vse možnosti za zmago. Odločnost in izrazita želja za uspehom vam bosta omogočila dober zaslužek in varno življenje, morda bolj kot sami pričakujete, zato se že na začetku leta lotite načrtov, kako bi kaj zaslužili in si zagotovili varno prihodnost. Ob tem, da ste vedno pripravljeni na flirt in da vam je všeč, če začutite ponudbo z nasprotni strani, vam bo Jupiter, ki bo vodil vaše znamenje od februarja do julija, prinesel pri ljubezni dodatne pozitivne točke. V drugi polovici leta boste prešli (ali bi morali) na resnost in zvestobo. Pazite na prehrano! Izberite si aktivne počitnice in poskusite biti čim manj ljubosumni. Barve: ljubezen - rdeča, denar - rumena, oranžna.

Jaz čutim! Za rake bo to leto uspešno predvsem na poklicnem področju. Do-

RAK
(22. VI. – 22. VII.)

bili bodo občutek, da so šele zdaj našli pravi »ključ do uspeha«, kar bodo s pridom izkoristili in uživali v tistem, kar delajo. Za rake so značilni velika občutljivost, dar opazovanja in tudi toleranost. To pomeni, da boste pridobili nekaj dobrih prijateljev. Velikih razočaranj se v tem letu ni treba bati. Mogoče je, da se bodo ravno v tem letu uresničile vaše dolgoletne sanje. Zaradi muhavosti in nečimpmosti lahko pri ljubezni večkrat potegnete kratko, v družinskem življenju pride do spremembe in popestritve. Pomembno vlogo bi znala odigrati trepalnica. Ali jo najdete ali boste o njej sanjali. Dopusčala bo naslednje možnosti: čast, sramota, slava, zaničevanje. Načeloma boste zadovoljni z zdravjem, le preveč utrujeno in izmučeno se boste velikokrat počutili. December lahko prinese težave s krvjo ali srcem, zato se veliko gibajte. Srečen dan v tednu je ponedeljek.

Jaz imam! Bik je drugi spomladanski znak elementa zemlje. Simbolizira pre-

BIK
(21. IV. – 21. V.)

bujanje narave, prebujeno energijo, strasti in velik ustvarjalni potencial, ki ga spodbuja želja po lastnini. Ampak za to, da bi imeli, ste pripravljeni trdo delati. Leto 1999 je bilo težko, naslednje bo nekoliko lažje! Z manj truda boste dosegli več. Mogoča je celo nova zaposlitev, obeta se tudi neka novost v zvezi s tujino. Gradnja, dvigovanje, oblikovanje. Poskrbite, da slišijo za vas. September, oktober bo ponudil posebno priložnost. Začetek leta bo prinesel na ljubezenskem področju stabilnost, romantiko in čustvenost. Obogateni boste z novimi spoznanji in mešanico nežnosti ter vzburljivosti. Vaša meseca ljubezni sta april in maj. Če ga še nimate, boste zanesljivo našli dobrega partnerja. Ukvarjajte s tistim, kar je uporabno in lepo za oko. Kljub vsemu leto 2000 ne bo brez naporov zaradi Saturna, na srečo pa bo dobrodejno vplival Jupiter.

Jaz hočem! Ker se odlikujete z vitalnostjo in prisrčnostjo, ki sta kombinirana

LEV
(23. VII. – 22. VIII.)

z ambicioznostjo, se kaj lahko zgodi, da je pred vami eno najbolj slavnih let v vašem življenju. Če ne bo tako, pa se bo položaj radikalno obrnil na bolje. Vendar: iz nepomembnih stvari ne delajte velikih problemov in dajte se prepričati, da je vse v redu. Tudi kakršnokoli priznanje naj vas ne uspava. Ne upirajte se novim, svežim idejam. Bodite diplomat: prevzemite jih in se delajte, kot da so vaše. Ker ste plemeniti in tudi radodarni, si zaslužite življenje, polno radosti. Vendar: ne pričakujte toliko, kot dajete, ker boste nesrečni. Skralka, ne bodite preveč občutljivi. Bojte se kaosa, ki ga lahko ustvari kup nenadnih ljubezenskih ponudb. Od maja naprej bodo smeri jasne. Primanjkovalo vam bo prostega časa, zato z njim ravnajte racionalno, kajti brez razvedrila se lahko vse podre. Prehrana in boj s kilogrami.

Jaz mislim! Ključ do uspeha v letu 2000 sta disciplina in naporeno delo.

DVOJČKA
(22. V. – 21. VI.)

Sreča je, da ukrepate na osnovi dejstev in ne na osnovi intuicije, zato lahko pričakujete izboljšanje v karieri, slabo pa bo, če bo vaš apetit prerasel dejanske možnosti. Že v začetku leta boste imeli marsikaj pokazati in sposobni boste, da pridobite na svojo stran nekatere ljudi. V ljubezni imate po navadi srečo, ker ste zabavni, vendar tega ne izkoriščajte preveč. Če vam žep dopušča, odpotujte v Indijo ali na Japonsko. Pomemben spor je mogoč januarja in februarja. Morebiti se bo v vas porajalo zanimanje za slikanje, ples, literaturo ali na splošno duhovnost. Živite previdno. Kar nekaj mesecev je, ko bo možnost telesnih poškodb izredno velika. Ob neki priložnosti bo pomembno, da ne boste arogantni, ampak pokažete vso svojo skromnost. Sicer pa zvezde napovedujejo začetek dolgotrajnejšega obdobja, ki bo polno novih možnosti in priložnosti.

Jaz analiziram! Če katerega tega leta se vam ni treba bati. Novi pogledi na življenje in svet ter obdobje učenja in prilagajanja. Saturn, ki je povezan z zvestobo in stabilnostjo, bo vse leto osvetljeval vaše znamenje, to pomeni, da bodo vaše razmere stabilne, harmonične in zanesljive. Stopajte počasi in previdno - to pa seveda znate - in zadostovalo bo, da boste uspešni in zadovoljni. Negotovost v marcu, zasuk v septembru. Vaše partnerstvo boste videli (in takšno tudi je) v lepi luči, vendar ne nergajte januarja, v prvi polovici februarja, posebno pa ne maja in junija. Februar bo eno slabših obdobij v letu, zato ga preživite čim enostavneje. Po galskih zgodbah je kralj Math lahko mirno spal samo, če so mu stopala počivala v krilu device. Dobra dneva: četrtek in sobota. Vedno morate pomisliti: sreča, ki vas čaka, je odvisna od vaših šeg in navad. V prostoru imejte jabolko luči, če ga ne boste jedli.

DEVICA
(23. VIII. – 22. IX.)

Jaz odmerjam. Tehnica je sedmi znak zodiaka. Je simbol lepote, skladnosti,

TEHTNICA
(23. IX. – 22. X.)

pravičnosti, partnerstva in sodelovanja. Vaš cilj je harmonija, ravnovesje in umirjeno življenje. Od junija vas bo osvetljeval Jupiter, zato lahko pričakujete uspeh in blaginjo. To je tudi obdobje, ko boste imeli priložnost, da uredite nekatere zadeve, ki so ključnega pomena za vaše življenje. Morda boste celo spremenili življenjske navade. Ljubezen. Če je potrebna odločitev, se odločite za tistega, ki je nekaj posebnega. Za to, da boste našli pravega partnerja, se jih splošno bo druga polovica zanimivejša. Največ energije bo v septembru. Dobro premislite, kdaj in komu se boste zlagali, ker se vam lahko to neljubo povrne. Marca nekoliko težavnejše obdobje, maja veliko dela. Avgust je čas sreče in priložnosti, oktobra ne počnite nič novega.

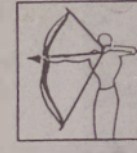
Jaz zahtevam! Škorpion je jesenski znak zodiaka, elementa vode. To je sim-

ŠKORPIJON
(23. X. – 21. XI.)

bol ustvarjalne, neredko rušilne energije. Pa tudi strasti, če hočete, in seksualnega potenciala. Po dokaj burnem obdobju, ki je bilo izpolnjeno z raznovrstnimi aktivnostmi (vševšči tudi ljubezenske) pa tudi vzponi in padci, prihaja zdaj nekoliko mirnejše obdobje. Sicer boste precej zahtevni do drugih, tudi tistih, ki jih imate radi, vendar boste delovali prepričljivo in tako uspešni. Za to se lahko zahvalite predvsem vaši privlačnosti in nasploh neke vrste magnetizmu. Ste precej odporni in vzdržljivi, vendar lahko občasno računate na nihanja. Bodo obdobja, ko boste povsem izčrpani, nato pride obdobje, polno elana in energije. Pazite! Tam, kjer vašim željam ali prizadevanjem ne bodo prisluhnili, ne reagirajte nepreračunljivo. Bodite diplomat in marsikdaj boste zgubljeno vodo speljali na svoj mlin. Dvom je vaš sovražnik.

Jaz vidim! V novo obdobje boste stopili z velikimi koraki. Ste zimski znak elementa ognja

STRELEC
(22. XI. – 21. XII.)

in spremenljive narave. Optimizem in sproščenost sta vaša prijatelja. Vaša zveza bo ohranjena tudi v letu 2000. Za stanovitnost in moč bosta poskrbela Jupiter in Saturn. Da boste preživeli normalno, bo potrebna previdnost, prepovedano pa zidanje gradov v oblakih. Če se vam ima zgoditi kaj hujšega, bodite na to pripravljeni do sredine poletja. Pozneje ste lahko brez skrbi. Čim večkrat pojdite v družbo. Morda boste srečali nekoga, ki vam bo pokazal nesluteno. Če vam zmanjkuje časa, je to zato, ker ste preleni, da bi si ga organizirali! Na splošno je odvisno vse od vas, tudi novo tisočletje. Tako namreč pravijo Arabci: Puščica v sebi vsebuje hitrost in točnost, vendar izraža sposobnost tistega, ki jo izstrelil. Vi ste torej strelec. Najbolj vam bodo naklonjeni marec, november in december.

Jaz koristim! Pred vami je pomembno leto. Veliko preobratov bo in sprememb. V ljubez-

KOZOROG
(22. XII. – 20. I.)

ni in v poslu. Tudi nekaj povsem nepričakovanih dogodkov se bo zgodilo. Nekateri od njih vam bodo vili samozavest in optimizem, ne pa vsi! Marsikatera zadeva bi bila izgubljena, vendar ne bo. Vaša notranja disciplina, samokontrola pa tudi vaša ambicioznost bodo vplivali na to. Če se boste odločili o poroki ali otroku - to leto je pravo! To leto boste napredovali. To leto boste izpeljali marsikaj. Ne bodite čmoglemi in ne iščite sovražnika tam, kjer ga ni. V vaši bližini je oseba, ki bi vam lahko bila dober prijatelj. Najdite pot do te osebe, kajti ona to pričakuje. Z zdravjem boste zadovoljni, le duhovni sprostitvi dajte večji pomen. Maj bo lep, avgust romantičen, september posloven, v novembru denar. Prehrana: več sira in rib, veliko tekočine, predvsem mineralne vode.

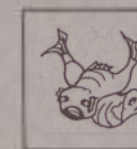
Jaz vem! Kaže, da boste rešili svoj poslovni status in s tem tudi čustvenega. Tudi

VODNAR
(21. I. – 19. II.)

telesna forma in zdravje bosta na višini, tako da vam je zadovoljstvo v letu 2000 zagotovljeno. Pomembno je, da v začetku leta naredite načrt ali spisek tistega, kar hočete. Če ne boste ciljali previsoko, lahko računate na pomoč Neptuna, ki je planet pozitivnih vibracij. Takrat, ko boste začutili uspeh, ne odnehajte, ampak še bolj pritisnite! Drugače vam lahko vse skupaj še prej, preden se boste zavedli, splahni. Če razmišljate, da bi šli na svoje ali bi radi bili sami svoj šef, to storite! To leto je nalašč za takšne podvige. Ljubezen (morebiti bo leto razburkano!): samo tega ne delajte, da bi prenačljeno ukrepali. Niste za to, da bi živeli sami. Takrat, ko boste imeli občutek, da se je ves svet zarotil proti vam, ne bodite sami, ampak si poiščite družbo. Če ste starejši, pazite na ožilje in se čimveč gibajte na svežem zraku.

Jaz verjamem! To bo leto življenjskih izkušenj, sprememb in preobratov, kar bo dobra os-

RIBI
(20. II. – 20. III.)

nova ludi za leto 2001. Bodite veseli in šarmantni, izogibajte se hladnemu in kritičnemu pristopu do ljudi in ugotovili boste, da smeh in dobra volja lažje odpirata vrata uspeha. Vi ste nežni, obdarjeni s sposobnostjo sanjarjenja kot le redko kdo, po drugi strani pa ste sposobni marsikomu marsikaj odpustiti. Te odlike pa so po svoje garancija, da korakate, sicer počasi, vendar zanesljivo, v varno prihodnost. Tudi za vas veja, da čimprej ugotovite, kaj želite doseči v tem letu. Pomembnejše zadeve se bodo dogajale v prvi polovici leta, zato bo druga polovica lažnejša. Toda ne povsem! Takrat se izogibajte tveganjem. Ljubezen vam pomeni veliko in lahko računate na stabilnost in umirjenost. Več se ukvarjajte s športom. Uživatej manj sladkorja!

Junak se ne boji

Pevec Stevie Wonder, ki je slep od rojstva, se je odločil za komplicirano operacijo, s katero mu bodo v oko vgradili mikročip, ki naj bi stimuliral zdrave celice, tako da videl vsaj sence in svetlobo. Strokovnjaki pravijo, da so pri tej zahtevni operaciji možnosti izredno majhne. Stevie pravi, da se rezultata ne boji, kakršenkoli že bo. Slepota na njegovo kariero nikoli ni vplivala. Nedavno se je naučil voziti avtomobil.

Claudia kupila stanovanje

Znana manekenska zvezda, prejšnji mesec je bila v Ljubljani, je kupila za 1,5 milijona dolarjev štirisobno stanovanje v Londonu, v popularni londonski četrti Nothing Hill, kjer je bila nedavno posneta komedija z Julijo Roberts in Hugom Grantom. Njena soseda sta Tom Cruis in Nicole Kidman.

Zadnja kraljevska poroka tega tisočletja

Belgijski prestolonaslednik princ Philippe (39) in plemenita Mathilde de Udekem (26) sta se poročila po ceremoniji v treh uradnih belgijskih jezikih (francoski, flamski in nemški). Najprej sta se civilno poročila v bruseljski mestni hiši pred županom glavnega mesta Belgije. Mladoporočenec je bil oblečen v vojaško obleko, nevesta pa v dokaj preprosto belo poročno obleko s štiri metre dolgim »šlarom«. Tam sta stopila na balkon in se predstavila svojim podanikom. Dvakrat sta se poljubila. Potem so krenili h katedrali sv. Mihaela. Poleg sto policistov na motorjih ju je ob poti čuvalo še 1500 policistov. Pred oltarjem je stal štiri metre visok aranžma, v katerem je bilo 25.000 vrtnic. Pred poroko je veljala kraljevska družina za tipično pobožno katoliško družino, kakor hitro pa se je izvedelo, da bo poroka, je prišlo na dan, da ima prinčev oče 31-letno zunajzakonsko hčerko, pa tudi to, da je oče prinčevega najmlajšega brata španski plemič. Tam nič niso boljši, kot smo mi tukaj!

Nasilnež

Znana TV-voditeljica Ulrike Johnson, vodila je letošnji izbor za mis sveta, je priznala, da jo je njen fant, nogometaš Stan Collymore, v nekem pariškem baru pretepel. »Če ne bi bili na javnem mestu, bi me morda celo ubil,« je izjavila.

Njen ljubimec, prijatelj mu pravijo Colly, je precej ljubosumen, in tako ni prenesel dovtipov in iskrenih komplimentov gostov na njen račun.

Potem ko se je nekomu prijazno nasmehnila, jo je trikrat udaril po glavi, da je padla. Colly zdaj izjavlja, da mu je žal, Ulrike pa pravi, da s takim tipom noče niti prijateljovati.

pen

Punca meseca

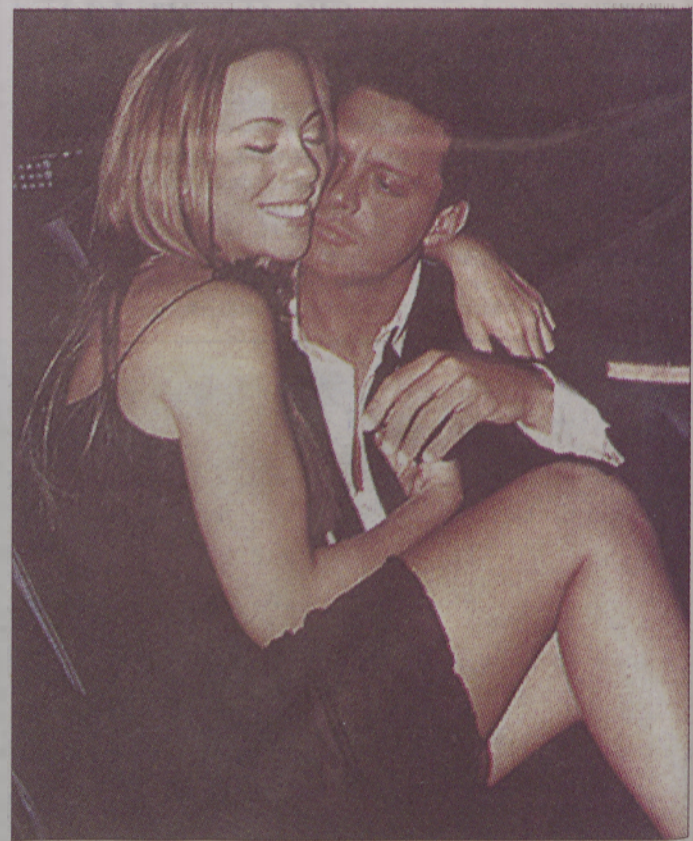
je tokrat 22-letna Tishara Lee Cousino iz Las Vegasa. Njena velika želja je, da bi končala študij alternativne medicine, denar pa bi si rada služila kot fotomodel. Vseč so ji pametni mopki, ne mara pa tistih, ki se grdo obnašajo ali imajo grde navade. Želja: s tistim, ki ga ima rada, bi skupaj pred plamenom v kaminu jedla tiramisú.

Mariah si dela gnezdo

»Luis je tako pozoren, ko sva bila v Mehiki, je naročil tamkajšnje muzikante, da so nama igrali in peli vso noč,« je povedala zaljubljena Mariah Carey.

29-letni Luis Miguel je latino pevec, ki je prejšnjo zimo (ravno ob tem času) osvojil Mariah v švicarskem Aspnu. Mariah izjavlja, da je prvič po ločitvi od dvajset let starejšega Tommyja Mottole spet srečna. Zdaj je kupila stanovanje v mondenem delu New Yorka, kamor se kmalu namestila z novo ljubeznijo. Zdaj še nima časa zaradi prej dogovorjenih turnej, je pa

najela znanega oblikovalca in dekoraterja Maria Buatta, da jima uredi sanjski dom. Mariah je

predstavila Luisa tudi mami, ki menda nima nič proti. In tako bosta živela do smrti, če ...

Hrabra Madeline

Madeline Kahn, ki igra v tv-seriji prijateljico soproje Billa Cosbyja, je zbolela za rakom na jajčnikih, vendar noče, da bi to kakorkoli vplivalo na njeno življenje. Bolezen traja že dve leti, kljub temu je še zdaj prenehala igrati. V zadnjem času je nosila lasuljo, da bi prikrila izgubo las zaradi kemoterapije. Kljub zapovedi zdravnikov, naj ne hodi iz postelje, se je poročila s svojo dolgoletno ljubeznijo, newyorškim odvetnikom Johnom Hansburyjem. Poroke se je udeležila celotna ekipa Cosby Showa. »Madeline je čudovita ženska. V seriji je igrala do zadnjega, dokler ni postala preslabotna,« pravi Cosby. 57-letna igralka še zdaj ni izgubila volje: »Zmagala bom, tako kot sem nekoč na gledaliških deskah premagala Dannyja Kayea ...«

Bralci Péna se predstavljajo

Štefka Bohar iz Kruplivnika:
Spev goriških gričev

UJEMI ME: Bežim, / pa vendar hočem, / da me uloviš. // Sem seme ali trava, / velika sem skušnjava, / Ti pa, kakor hočeš, / V bran se mi postavi, / zanko mi nastavi / pa z roko v roki / pojdeva po poti pravi.

Moja prva tipanja v svet so se začela 1964. leta v valoviti vasi v Kruplivniku med zaobljenimi polji, sredi šumečih gozdov, kjer domujejo vrane, baržunasti škorci in lastovke, ki v loku zavijajoče oznanjajo spremembo vremena. V mojo zibelko sta me položila mama Julijana in oče Franc, ki pa že sedemnajst let uživa večni mir. Najbrž sta se me moja starša razveselila, saj sem bila njun drugi otrok - dekletce, sestra mojemu sedem let starejšemu bratu Cirilu.

Moja prva pot v šolo je bila nepozabna in tako so se mi prikupile vse nadaljnje. Nepozabni so spomini na mojo prvo šolo v Kruplivniku in na učiteljici, ki sta me - poleg moje mame - prvi uvedli v svet pisane besede. V tedanji šoli je bilo veliko preprosteje kot danes: knjižni omari sta bili kar

v učilnici. Z dovoljenjem učiteljice sem z velikim spoštovanjem odprla omaro, v kateri je bilo pravo bogastvo knjig s pravljicami. To so bile moje prve knjige.

MOJI MAMI (odlomek): ... Krilce moje že / skoraj prekratko mi je, / tako hitro iz njega / zrasta sem že! / Želim si tvojih visokih pet, / da bi z njimi videla v svet. / Si tudi ti tako počela, / ko si toliko let imela?

Travniki in gozdne livade so bili poleg šole in majhnih skrbi - naš svet. Mladi nadobudneži smo gradili svoj svet, saj smo v igrah uresničevali svoje sanje. Sanjati pa ni greh, še posebno mlademu človeku rastejo krila na široko.

SANJAM: Najstniških dni ni več, / odšli so proč, / odnesli s sabo / so čarobno vabo. // Čez ta čas / je žito šlo v klasje / in dekle je v kito / splelo lasje. // Pomlad spet vsako leto / natrosi rož vonjavih. / A bo tudi meni / radodaren maj sanjavi?

Ostala sem sama na manjši kmetiji, kjer sem poročena z možem Stankom. Na kmetih se lahko dan začne zgodaj zjutraj in se konča pozno zvečer, ko je človek že utrujen, opotekajoč se in veke že postajajo težke. Pa vendarle: tako ljubke so te grape in sončne vrtnice. Nebo je samo tu tako modro. Samo pri nas so vrabli tako razposajeni in pri nas se prva oglasi kukavica. Vedno mi je žal, ko gre od nas. Spomni me, kako mineva čas!

PESEM: Ne išči, / ne brskaj, / kadar me ni, / pridem pa sama, / kot se mi zdi. / - / Ne sili, / ne vztrajaj, / če me ne bo, / sem stvar navdiha / in prav je tako.

Ko sem bila še dekle, sem se že literarno udeleževala. Svojo prvo pesem sem napisala v petem razredu osnovne šole in objavili so jo v šolskem glasilu. Kot mladinka pa sem »morala« pisati različne govore za različne priložnosti. Bilo je to še za časa Jugoslavije. A potem, čez čas, ko je hčerka Klementina prestopila prag osnovne šole, se mi je vzporedno z njo pojavila prva, nato druga, tretja ... pesem in zdaj se jih je nabralo čez več kot šestdeset. Na pobudo Cvetke Juhov sem svoje pesmi predstavila na prireditvi ob otvoritvi njenih umetniških fotografij v Murski Soboti in večkrat tudi že pri Gradu na Goričkem.

DARITEV (odlomek): Dekletce raste za nevesto, / fant v mladega moža, / podata se na daljno cesto, / prostranost se v večnosti konča. // Pomlad odeva se z nežnim cvetjem, / milina je življenja čar, / v ljubezni sta se dotaknila, / sprejmita jo kot neskončni dar.

Moje pesmi so preproste. Vzete so iz mojega življenja. Govorijo o ljubezni, žalosti, bolečini ... Pišem pa tudi krajše prozne sestavke in nekaj so mi jih objavili v Kmečkem glasu. Pisanje mi pomeni veliko zadoščenje. Lotim se ga ponavadi zvečer oziroma ponoči, četudi sem utrujena od dela na polju, pri živini ... Pisanje mi pomeni veliko zadoščenje, čeprav morda moje pesmi in črtice nimajo globlje umetniške vsebine. So pač način mojega izražanja in s tem sem zadovoljna. Vesela pa bom, če mi bo uspelo izdati moje pesmi v knjižici.

DOBRODOŠLICA (odlomek): Čez te goričke kraje / naj oko zazre se vanje / Kogar pot sem okrog zapelje, / pusti naj vnevar svoje želje ... // Ni šel praznih rok od nas, / kdor se mudil je pri nas. / Lepota in prijaznost ljudi / skrivata se v gostoljubnosti.

Tale fotografija je bila posneta, ko mi je bilo pet let. Stojim v prvi vrsti. Ob meni sta dedek Rudolf in babica Marija; za menoj stoji sedem let starejši brat Ciril, ob njem pa sta najina starša Franc in Julijana.

Po končani osemletki nisem nadaljevala šolanja, saj je bila moja pomoč na domači kmetiji zelo potrebna, kajti brat se je poročil v vas, oče pa je žal umrl. Kot dekle sem kar pogosto šla v Mursko Sobotu in od tam je ta posnetek.

Nekoč sem »morala« pisati razne nagovore za različne priložnosti, ob otvoritvi ceste Kruplivnik-Vadarcji pa sem se »morala« pozdraviti tudi z ministrom Bergauerjem.

Mama je samo ena in na svojo mamo Julijo sem zelo navezana, zato sem njej v spomin napisala tudi nekaj pesmi. V eni sem med drugim zapisala: *Mama, skozi viharje si z mano šla. Kako bi jaz brez tebe bila. Oprosti mi, mladosti zablod, iskala sem svojo pot. Bila si žalostna, a moja krivda odpuščena.*

Zapisal:
ŠTEFAN L. SOBOČAN

Rada sem v veseli družbi, še zlasti, ko sta ob meni hčerka (na levi strani) in mož. Posnetek je s pogostitve v enem od graških gostišč.

pen elopa

NATAŠA DOBELŠEK sicer ni naše gore list, je pa zato vrta LJUBLJANČANKA prišla pozirati našemu ravnine listu Simonu Petroviču iz NEMČAVEC. Vrli fotomojster jo je ujel v objektiv in je niti ni utegnil vprašati, ali v tem polležečem položaju koga pričakuje. Kaj mislite vi?

